

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Melati van Java. Dochter van Indië

Loo, G.C.G. van de

Citation

Loo, G. C. G. van de. (2014, January 14). *Melati van Java. Dochter van Indië*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/23020>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/23020>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/23020> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Loo, Geertje Cornelia Grietje (Vilan) van de

Title: Melati van Java : dochter van Indië

Issue Date: 2014-01-14

Bronnen, archieven, literatuur

Bronnen

FA VHSK: familiearchief Van Haastert, Sloot, Kortenhorst. Omvang circa 1 meter, bestaande uit een aantal mappen op familienaam geordend. Daarin bevindt zich een afwisselende hoeveelheid aantekeningen, brieven, stamboomoverzichten, notities en foto's, meestal zonder naamsvermelding, maar overwegend bijeengebracht door Jan Kortenhorst (1916-1990). In bezit van de auteur.

Brieven

KDC (Katholiek Documentatiecentrum Nijmegen)

Brieven van Marie Sloot aan Jan van der Lans

Universiteitsbibliotheek Amsterdam, Bijzondere Collecties

Brieven van Marie Sloot aan F. Smit Kleine

Briefkaarten aan redactie weekblad Euphoria

Brief van Carel Sloot aan F. Smit Kleine

Archieven

Amsterdam

Atria (voorheen Aletta, Instituut voor Vrouwengeschiedenis)

Archief Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid 1898, 1895-1901 (1923).

Beschrijving opgemaakt door Aletta, instituut voor vrouwengeschiedenis (voorheen IIAV, daarvoor IAV).

Stadsarchief Amsterdam

Archief van de Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes.

Toegangsnummer 1143. Periode 1907-1988

(Bestaande uit: een groot plakboek, notulenschriften van de bestuursvergaderingen, jaarverslagen onder verschillende namen, bijv. Jaarverslag over 1915, Achttiende Jaarverslag).

Literatuur

Aerts, Mieke: *De politiek van de katholieke vrouwenemancipatie. Van Marga Klompé to Jacqueline Hillen*. Amsterdam: Sua, 1994

Altena, Adrianus van: *De Hollander onder de Fransche Cohorten of Mijn lotgevallen als conscrit*. Dordrecht: Blusse en Van Braam, 1827

Anbeek, Ton: *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1885-1985*. Amsterdam: Arbeiderspers, 1990

Anbeek, Ton en J.J. Kloek, 'Van idealisme naar naturalisme. Een onderzoek naar de romankritiek tussen 1879 en 1887.' In: *De Negentiende Eeuw* 5 (1981), afl. 1 (juni), p. 3-30

Archief Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid 1898, 1895-1901 (1923).
Beschrijving opgemaakt door Aletta, instituut voor vrouwengeschiedenis (voorheen IIAV,
daarvoor IAV)

B., L.v.d.B.: 'Wat Melati van Java vertelde.' In: *De Tijd*, 18 februari 1922

Baerveldt-Haver, J.S.R.: 'De emancipatie der Javaansche vrouw'. In: *Evolutie*, 31 juli 1912
en 14 augustus 1912

Bank, Jan: *Katholieken en de Indonesische Revolutie*. 2de dr. Dieren: De Bataafsche
Leeuw, 1984

Bartelink, G.J.M.: *Geschiedenis van de Latijnse school, het gymnasium en het pro-
gymnasium te Oldenzaal*. VORG, Verslagen en mededelingen 78 (1963), p. 31-69

Beekman, E.M.: *Paradijzen van weleer. Koloniale literatuur uit Nederlands-Indië; 1600-
1950* Amsterdam: Prometheus, 1998 (Vertaald door Maarten van der Marel en René
Wezel)

Beer, Taco H. de: 'Levensbericht van Lina Schneider. 15 Januari 1831-1 September 1909.'
In: *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde
te Leiden, over het jaar 1909-1910*. E.J. Brill, Leiden 1910, p. 137-144

Bel, Jacqueline: 'Receptie-onderzoek en literatuur-geschiedenis. De Indische roman als
broeierige vrijplaats van de Nederlandse literatuur'. In: *Indische Letteren*. Jaargang 7.
Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde, 1992

Bel, Jacqueline: *Nederlandse literatuur in het fin de siècle*. Amsterdam: Amsterdam
University Press, 1993

Berg, Norbert van den en Steven Wachlin: *Het album voor Mientje. Een fotoalbum uit
1862 in Nederlandsch-Indië*. Bussum: Thoth, 2005

Bloembergen, M.: *Koloniale vertoningen. De verbeelding van Nederlands- Indië op de
wereldtentoonstellingen (1880-1931)* (diss. UVA 2001)

Braak, Menno ter: 'Chemin des dames'. In: *Verzameld werk*. Deel 5. G.A. van Oorschot,
Amsterdam 1949, p. 204-210 (eerder gepubl. 10 juni 1934)

Brink, Jan ten: 'Een woord vooraf'. In: *De Jonkvrouwe van Groenerode*, 1877, z. p.

Brinkman's catalogus
1850-1882

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus der boek, plaat- en kaartwerken die
gedurende de jaren 1850-1882 in Nederland zijn gedrukt of herdrukt, in alphabetisch
volgorde gerangschikt met vermelding van den naam des uitgevers of eigenaars, het jaar
van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs*.
Amsterdam, C.L. Brinkman, z.j.

1882-1891

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus der boeken en plaatwerken die sedert 1882 tot
en met 1891 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over*

voorafgaande jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.

Amsterdam, C.L. Brinkman, z.j.

1891-1900

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus der boeken en plaatwerken die sedert 1891 tot en met 1900 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over vorige jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.*

Leiden: A.W. Sijthoff, z.j.

1901-1910

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus der boeken en plaatwerken die sedert 1901-1891 tot en met 1930 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over vorige jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.*

Leiden: A.W. Sijthoff Uitgevers-Maatschappij, z.j.

1911-1915

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus der boeken en plaatwerken die sedert 1911 tot en met 1915 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over vorige jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.*

Leiden: A.W. Sijthoff Uitgevers-Maatschappij, z.j.

1916-1920

Meulen, R. van der: *Brinkman's catalogus van boeken, plaat en kaartwerken die gedurende 1916 tot en met 1920 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over voorafgaande jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.*

Leiden: A.W. Sijthoff Uitgevers-Maatschappij, z.j.

1921-1925

Smit, D: *Brinkman's catalogus van boeken, plaat en kaartwerken die gedurende 1921 tot en met 1925 in Nederland zijn uitgegeven of herdrukt, benevens aanvullingen over voorafgaande jaren, in alphabetische volgorde gerangschikt, met vermelding van den naam des uitgeversof eigenaars, het jaar van uitgave, het getal deelen, de platen en kaarten, het formaat en den prijs.*

Leiden: A.W. Sijthoff Uitgevers-Maatschappij, z.j.

1926-1930

Lek, G.J. van der: *Brinkman's catalogus van boeken, plaat- en kaartwerken en tijdschriften, die gedurende 1926/1930 in Nederland en België het licht zagen.*

Leiden: A.W. Sijthoff Uitgevers-Maatschappij, z.j.

Brom, Gerard: *Java in onze kunst* Rotterdam: W.L. & J. Brusse N.V., 1931

B[rom], G.: 'Max van Ravestein: Drijfzand'. In: *De Beiaard. Maandschrift*. Red. Gerard Brom, Frans van Cauwelaert, J.H.E.J. Hoogveld, J.A. Loeff, B.H. Molkenboer en Jos Schrijnen. Deel II, 1e jaargang, [1916-1917], p. 285-288

B[rom], G.: 'Max van Ravestein: Stofgoud'. In: *De Beiaard. Maandschrift*. Red. Gerard

Brom, Frans van Cauwelaert, J.H.E.J. Hoogveld, J.A. Loeff, B.H. Molkenboer en Jos Schrijnen. Deel II, 2e jaargang, [1917-1918], p. 530-531

Brooshooft, Mr P.: *De ethische koers in de koloniale politiek*. Amsterdam: J.H. de Bussy, 1901

Bool, H.J.: 'Levensbericht van Mr. Daniel van Eck.' In: *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1894-1895*. E.J. Brill, Leiden 1895, p. 100-120

Borowka-Clausberg, Beate: 'Wie soll ich es fertigbekommen, die ganze Welt zu sehen?' Das bewegte Leben der Ida Gräfin Hahn-Hahn (1805-1880). In: *Unterwegs zum Orient*, ed. by Beate Borowka-Clausberg. Würzburg: Bergstadtverlag W. G. Korn 2007, p. 9-26

Bosch, Mineke: *Een onwrikbaar geloof in rechtvaardigheid. Aletta Jacobs (1854-1929)*. Amsterdam: Balans, 2005

Bosma, Ulbe: *Indiëgangers. Verhalen van Nederlanders die naar Indië trokken*. Amsterdam: Bert Bakker, 2010

Bosma, Ulbe en Remco Raben: *Being 'Dutch' in the Indies. A history of creolisation and empire, 1500-1920* Athens: Osho University Press, 2008

Bosma, Ulbe en Remco Raben: *De oude Indische wereld 1500-1920*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker, 2003

Bossenbroek, Martin: *Holland op z'n breedst. Indië en Zuid-Afrika in de Nederlandse cultuur omstreeks 1900*. Amsterdam: Bert Bakker, 1996

Boven, Erica van: [1999], 'Het pseudoniem als strategie. Pseudoniemen van vrouwelijke auteurs 1850-1900.' In: *Nederlandse letterkunde* 3 (1998), p. 309-326

Boven, Erica van: *Een hoofdstuk apart. 'Vrouwenromans' in de literaire kritiek 1898-1930* Amsterdam: Sara/Van Gennep, 1992

Braun, Marianne: *De prijs van de liefde. De eerste feministische golf, het huwelijksrecht en de vaderlandse geschiedenis*. Amsterdam: Het Spinhuis, 1992

Brink, Jan ten: 'Melati van Java. Mej. N. Marie C. Sloot'. In: *Geschiedenis der Noord-Nederlandsche Letteren in de XIXe eeuw. In biographiën en bibliographiën 1830-1900*. Door Dr. Jan ten Brink, grootendeels herzien door den Auteur, verder bezorgd en bijgewerkt door Taco H. de Beer. Rotterdam: D. Bolle, z. j., p. 246-264

Brink, Jan ten: *Oost-Indische dames en heeren. Vier bijdragen tot de kennis van de zeden en usantiën der Europeesche maatschappij in Nederlandsch-Indië*. Leiden: Sijthoff, 1883 (eerste dr. Arnhem: Thieme, 1866)

Brink, Jan ten, in *Het lees kabinet* 1880. Geciteerd naar Anbeek 1981, p.15

Broekhuis, Madelon: 'Derkinderen, Antonius Johannes (1859-1925)'. In: *Biografisch Woordenboek van Nederland*

URL:<http://www.historici.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn4/derkind> [10-02-2012]

Brugmans, I.J: *Geschiedenis van het onderwijs in Nederlandsch-Indië* Groningen-Batavia: Wolters Uitgevers Maatschappij. 1938

Brugmans, prof. dr H: *Geschiedenis van Amsterdam. Opgaand getij 1848/1925*, dl. 6. Utrecht/Antwerpen: Uitgeverij Het Spectrum. 1973 [LXXIII]

Busken Huet, Cd: *Litterarische Fantasien en Kritieken* (zestiende deel), H.D. Tjeenk Willink, Haarlem, z.j. (dl 16)

Catalogus van de in de Leeszaal bijeengebrachte boeken, brochures, muzikale composities enz. die in de laatste helft dezer eeuw, of over en voor, de Nederlandsche Vrouw is geschreven en vertaald. Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid, 1898

Dé-Lilah: *Gecompromitteerd. Indische roman* Arnhem: Gouda Quint, 1897

Dekker, Karin den: 'Verdedigt en beschermt uwe zwakke zusters'. De Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes in internationaal Perspectief. In: *Jaarboek Katholiek Documentatiecentrum* 1991, p. 41-60

Derks, Marjet, Catharina Halkes, Annelies van Heijst (red.): *Roomse dochters. Katholieke vrouwen en hun beweging.* Baarn: Arbor, 1992

Deyssel, L. van 'Nieuw Holland'. In: L. van Deyssel: *Verzamelde opstellen.* Amsterdam: Scheltema en Holkema's Boekhandel, 1894, p. 3-27

Deventer, C.Th. van: 'Een eereschuld'. In: *De Gids.* P.N. van Kampen & zoon, Amsterdam 1899, p. 205-256

Donckers, A.J.: *God bij het leger in de kolonie. Een geschiedenis van het pastoraat als geestelijke verzorging in Nederlands-Indië, 1807-1950* Budel: Damon, 2004 (diss.)

Drenth, Annemieke van and Francisca de Haan: *The rise of caring power. Elizabeth Fry and Josephine Butler in Britain and the Netherlands.* Amsterdam University Press, 1999

Duinkerken, Anton van: 'Wie is Max van Ravestein? De negatieve kant.' In: *De Tijd*, 26 maart 1954. (waarschijnlijk deel I).

Duinkerken, Anton van: 'Het raadsel: Max van Ravestein II. Hoe Marie Sloot er toe kwam.' In: *De Tijd*, 2 april 1954

Duinkerken, Anton van: 'Het raadsel: Max van Ravestein III. Marie Sloot greep in. Werd het een mislukking?' In: *De Tijd*, 3 april 1954

Duinkerken, Anton van: 'Het raadsel: Max van Ravestein IV. De werkelijke waarde van 'zijn' romans. Kritiek en gissing.' In: *De Tijd*, 12 april 1954

Duyvendak, Lizet: *Het Haags Damesleesmuseum 1894-1994.* Den Haag: Vereniging Het Damesleesmuseum, 1994

- Eckeren, Gerard van: 'F. Smit Kleine (1845-1931)'. In: *Den Gulden Winckel*. Jaargang 30. Albert de Lange, Amsterdam 1931, p. 49-50
- E.L.C.: 'De jonkvrouwe van Groenerode door Melati van Java'. In: *Onze Wachter* 1875, p. 183-193
- Everard, Myriam: 'Galerij der vrouwenliefde. 'Sex Variant Women' in de Nederlandse literatuur, 1880-1940'. In: *Homojaarboek 2. Artikelen over emancipatie en homoseksualiteit* Amsterdam: Van Gennep BV, 1983, p. 80-112
- Faderman, Lilian: *Surpassing the love of men. Romantic Friendship and Love between Women from the Renaissance to the Present*. London: The Women's press Limited 1985, 1991 (eerste dr. 1981)
- Fasseur, Cees: *Wilhelmina. De jonge koningin* Amsterdam: Balans, 1998
- Fischer, E.J., J.L.J.M. van Gerwen en H.J.M. Winkelman: *Bestemming Semarang. Geschiedenis van de textielfabrikanten Gelderman in Oldenzaal, 1817-1970* Oldenzaal/Amsterdam: Gelderman Stichting/NEHA, 1991
- Frederiks, J.G. en F. Jos. van den Branden: 'A. J. Servaas van Rooijen'. In: *Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde*. L.J. Veen, Amsterdam 1888-1891 (z.p.)
- Frederiks, J.G. en F. Jos. van den Branden: 'Jan ten Brink'. In: *Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde*. L.J. Veen, Amsterdam 1888-1891 p. 114-115
- Furnée, Jan Hein: *Plaatsen van beschaafd vertier. Standsbesef en stedelijke cultuur in Den Haag 1850-1890*. Amsterdam: Bert Bakker, 2012
- Gelman Taylor, Jean: *The social world of Batavia. European and Eurasian in Dutch Asia* Wisconsin: The University of Wisconsin Press, 1983
- G.H. van H.: 'Anti-critiek'. In: *Het Dompertje van den Ouden Valentijn*. Nieuwe reeks, zesde jaargang. Uitgave van de Maatschappij De Katholieke Illustratie, 's Hertogenbosch, 1882/1883, p. 105-118
- Gedenkboek van de Tentoonstelling 1813 De Vrouw 1913*, Meerhuizen: Amsterdam. zr. aut.
- Gielen, A.: 'De katholieke literatuur'. In: *Het katholiek Nederland 1813-1913. Ter blijde herinnering aan het Eerste Eeuwfeest onzer Nationale Onafhankelijkheid* p. 222-22
- Gielen, A.: 'Een gouden feest'. In: *Boekenschouw*, vijftiende jaargang 1921-1922, p. 361-367
- Gielen, A.: [In memoriam], In: *Boekenschouw*, 21ste jaargang, 1927-1928, p.101-106
- Gonggryp, G.F.E.: *Geïllustreerde encyclopaedie van Nederlandsch-Indië* Wijk en Aalburg: Pictures Publishers, 1991 (Fac. herdruk van Leidsche Uitgeversmaatschappij, 1934)

Grever, Maria en Berteke Waaldijk: *Feministische openbaarheid. De Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid in 1898* Amsterdam: Stichting IISG/IIAV, 1998

Grever, Maria: *Strijd tegen de stilte. Johanna Naber (1859-1941) en de vrouwenstem in geschiedenis*. Hilversum: Verloren 1994

Grooff [1845 a]: 'Brief van mgr Grooff, Bisschop van Canea, aan mrg van Wykerslooth, bisschop van Curium in Engeland geschreven, 38-50' (ondertekend als Jacobus). In: *De Godsdienstvriend*, (54ste dl.), 1845. Grave, aan het bureau van den godsdienstvriend

Grooff [1845b]: 'Brief van mgr Grooff, Bisschop van Canea en vicarius apostolicus in Neerlands Oost-Indië, aan z. doorluchtige hoogw. mgr den bisschop van Curium.' In: *De Godsdienstvriend* (55ste dl) 1845, p. 259-275

H: 'Een Kerstavond' door Melati van Java, (Brief aan den Ouden Valentijn), p. 23-30. In: *Het Dompertje van den Ouden Valentijn. Nieuwe reeks*, zesde jaargang. Uitgave van de Maatschappij De Katholieke Illustratie, 's Hertogenbosch, 1882/1883

Haasse, Hella S.: *Heren van de thee* Amsterdam, 1992

Hesselink, Liesbeth: *Genezers op de koloniale markt. Inheemse dokters en vroedvrouwen in Nederlands Oost-Indië 1850-1915* Amsterdam: Amsterdam University Press, 2009 (diss.)

Horst, Atie van der: 'Inleiding'. In: *Archief Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid 1898* (Archief Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid 1898. 1895-1901 (Amsterdam 1923), p. 5-7

De Beiaard. Red. Hoogveld, J.A. Loeff, B.H. Molkenboer en Jos Schrijnen. Deel II, 1e jaargang, [1916-1917] p. 285-288

Hoven, Thérèse: *Zuster Linda*. Amsterdam: Van Holkema & Warendorf, [1912] (Moderne Bibliotheek. Serie Hedendaagsche Romans)

Huisman, Greddy: *Tussen salon en souterrain. Gouvernantes in Nederland 1800-1940* Amsterdam: Bert Bakker, 2000

Huussens jr., A.H.: 'Jan Toorop en de dichteres-schilderes Miek Janssen.' In: *Juffrouw Ida*, 12de jaargang 1, p. 1-39

Jacobs, Aletta: *Reisbrieven uit Afrika en Azië. Benevens eenige brieven uit Zweden en Noorwegen* Almelo: W. Hilarius, 1913

Java, Melati van:

zie ook:

Ravestein, Max van

Sloot, Marie

- [1875] *De Familie van den Resident* [derde dr. tussen 1883-1902]

- [1885] *De jonkvrouwe van Groenerode* Schiedam: H.A.M. Roelants, 1885

- [1876] *Anonciade*. In: *In de lente vergaard. Novellen*.
Leiden: Gualth Kolff, 1876
- [1876] *In den lente vergaard. Novellen*.
Leiden, Gualth. Kolff, 1976
- [1878] *Fernand*. H.A.M. Roelants te Schiedam, z. jr. z. dr. Serie Melati van Java
Romantische werken. Eerste dr. Leiden: Kolff, 1878
- [1879] *Angeline's beloften* Alkmaar: gebroeders Kluitman, zesde dr. (eerste dr. Leiden:
B. Blankenberg, 1879)
- [1892] *Rosa Marina* Schiedam: H.A.M. Roelants, tweede druk (eerste dr. 1892)
- [1894] *Prada*, Schiedam: H.A.M. Roelants, 1894. Gebruikte editie: idem, zonder jaartal,
uitgave 'Premie van de vrouwenwereld'
- [1895] *In eigen huishouding* Amsterdam: L.J. Veen tweede dr. zonder jr. (eerste dr.
Leiden: A.W. Sijthoff, 1895)
- [1896] *In Extremis*, Amsterdam: L.J. Veen, tweede dr. 1897 (1e dr. 1896)
- [1896:] *Herstdraden*, Schiedam: H.A.M. Roelants, 1907, tweede druk
- [1897]: 'Vriendinnen'. In *Vriendinnen*, Schiedam: H.A.M. Roelants, 1897
- [1898] "De sociale arbeid der R.K. kloosterzusters in Nederland". In: *Vrouwenarbeid*.
Orgaan van de vereeniging Nationale Tentoonstelling van vrouwenarbeid. Uitgave der
afdeeling 'letteren en wetenschap' (1898)
- [1900] *Tante Betje. Toneelstukje in één bedrijf*. Toneelstukjes voor Dames. 2e Serie,
No 3. Culemborg: Blom & Olivierse
- [1902] 'Melati van Java over haren uitgever'. In: *Den Gulden Winckel* Red. F Smits
Kleine. Eerste Jaargang 1902, p.5. Uitgave Hollandia Drukkerij, Baarn
- [1905] *Orchidée. Roman* Amsterdam: L. J. Veen, z. jr. (derde druk; eerste druk 1905)
- [1908:] *Hermelijn*, ed. Schiedam: H.A.M. Roelants, oorspronkelijke druk 1885
- [1922] 'In eigen kring'. In: *Boekenschouw*, 1922, p. 355-356
- [1925] 'De reis van Mgr. Grooff naar Indië (volgens een onuitgegeven dagboek)' In:
Onze missiën in Oost- en West-Indië. Tijdschrift der Indische Missie-Vereeniging Sittard:
Indische Missie-Vereeniging: 1925, p. 137-155
- [1927-1928]: 'Opmerkingen over Fransche literatuur'. In: *Boekenschouw*, 1927-1928, p.
109-112

Jensen, Lotte: '*Bij uitsluiting voor de vrouwelijke sekse geschikt*'. *Vrouwentijdschriften en journalistes in Nederland in de achttiende en negentiende eeuw*. Hilversum: Verloren, 2001

Jonckbloet, G: 'Levensbericht van Bernard van Meurs.' In: *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1914-1915*. E.J. Brill, Leiden 1915, p.182-187

Kallen, Alb. van der, e.a. 1900-1901: 'Van onzen tijd'. In: *Van onzen tijd*. Maatschappij de Katholieke Illustratie, 's Hertogenbosch 1900-1901

Kalmthout, A.B.G.M. van: *Muzentempels. Multidisciplinaire kunstkringen in Nederland tussen 1880* Hilversum: Verloren, 1998 (diss. UVA)

'Karakterschets Nicolina Maria Christina Sloom'. In *De Hollandsche Revue*. 25 maart 1922, p. 239-246. [zonder auteur] [Johan Koning]

Kartini, Raden Adjeng: *Door duisternis tot licht. Gedachten over en voor het Javaansche volk van wijlen Raden Adjeng Kartini*. Den Haag: N.V. Electrische drukkerij 'Iuctor et

emerge', 1912

Keller, Gerard: 'Levensbericht van Gualtherus Kolff'. In: *Handelingen der algemeene vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, gehouden aldaar den 16den Juni 1881, in het gebouw der Maatschappij 'tot Nut van 't Algemeen'*. E.J. Brill, Leiden 1881, p. 303-315

Kerkhoff, A.H.M.: 'De organisatie van de militaire en burgerlijke geneeskundige dienst in de negentiende eeuw'. In: *Nederlandse geneeskunde in de Indische archipel, 1816-1942*. Red. G.M. van Heteren, A. de Knecht-van Eekelen, M.J.D. Poulissen. Amsterdam-Atlanta, 1989

Kloppenburger-Versteegh, J.: *Eene nabetrachting op mijne 'Wenken en raadgevingen' betreffende het gebruik van Indische planten, vruchten enz. Een pleidooi voor het vele goede dat ons mooie Indië op plantaardig gebied voor mensch en dier bevat en voortbrengt*. [z. pl., 1940]

Kortenhorst, L.G.: *Kroniek van de familie Kortenhorst 1300-1944* (particuliere uitgave) Den Haag, 1944

Kooy-van Zeggelen, M.C.: *Ons huis in Indië*. (uitgave Tentoonstelling De Vrouw 1813-1913)

Kramer, Folkert: *Alida Tartaud-Klein. Menschen op het Tooneel. No 5 van een serie monografieën over Nederlandsche toneelspelers*. Amsterdam: Uitgevers-Maatschappij De Branding, 1925

Knuvelde [1976], G.P.M.: *Handboek tot de geschiedenis der Nederlandse letterkunde*. Deel 4. Malmberg, Den Bosch 1976

Kuitert, Lisa: 'Het debacle van een negentiende-eeuwse 'vrouwenreeks''. Bibliotheek van Nederlandsche Schrijfsters'. In: *Literatuur*. Jaargang 18. Amsterdam University Press, Amsterdam 2001, p.150-158

'Kunst en Letteren', onder redactie van Pieter van der Meer de Walcheren. In: *De Nieuwe Eeuw*, 25-2-1922, p. 361

Lans, Jan van der: 'Mathilde - Melati van Java. 50 jaren schrijfster'. In: *De Gelderlander*, februari 1922

Lintsen, H.W.: 'Sandick, Rudolf Adriaan van (1855-1933)'. In: *Biografisch Woordenboek van Nederland*. URL: <http://www.historici.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn2/sandick> [10-02-2012]

Locher-Scholten, Elsbeth [1986]: 'Door een gekleurde bril... Koloniale bronnen over vrouwenarbeid op Java in de negentiende en twintigste eeuw'. In: *Vrouwen in de Nederlandse koloniën*. 7de Jaarboek voor vrouwengeschiedenis. Nijmegen, 1986, p. 40-41

Loo, Vilan van de:

- [2013] 'Het eeuwig verzinnen van allerlei histories, waaraan tegenwoordig toch niemand meer gelooft' Melati van Java (1853-1927) en de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde'. In: *Nieuw Letterkundig Magazijn*, jaargang 31, mei 2001, p. 7-11. Uitgave van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, Leiden
- [2010] 'Dochter van Indië: Melati van Java (1853-1927)'. In: *Schrijvende vrouwen. Een kleine literatuurgeschiedenis van de Lage Landen, 1880-2010*. Red. Jacqueline Bel en Thomas Vaessens. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2010, p. 27-30
- [2009] *Fernand*. Heruitgave met een inl. van Vilan van de Loo
Amsterdam: KIT Publishers, 2009 (reeks Indische damesromans; ook voor heren)
- [2009] *Het geheugen van Indië. Fragmenten uit 10 prachtige Indische damesromans*
Amsterdam: KIT Publishers, 2009 (Onze prachtige damesromans (ook voor heren))
- [2007]: *Verzamelde romans en verhalen van Lin Scholte*, met een biografische inleiding door Vilan van de Loo. Den Haag: Stichting Tong Tong, 2007
- [2005]: *De vrouw beslist: de tweede feministische golf in Nederland* Inmerc, 2005
- [2005:] *Mensen, straten en gebeurtenissen; zoals verbeeld in de Haags-Indische letteren rond 1900*. In: *De Indische zomer in Den Haag. Het cultuureel erfgoed van de Indische hoofdstad*. Red. Esther Captain, Maartje de Haan, Fridus Steijlen, Pim Westerkamp. Leiden: KITLV, 2005 (p.127-158)
- [2004] *Leven tussen kunst en krant : Beata van Helsdingen-Schoevers (1886-1920). Journaliste en declamatrice in Indië*. Leiden: KITLV, 2004. (Boekerij Oost en West Bloemlezing en biografie.)
- [2004]: *Indië ongekuist. Liefde, lust en hartzeer in de Nederlands-Indische letteren*. Amsterdam, 2004
- [2002] 'A doe, koh terlaloe, een meisje, zij sgriff in de krant!' Beata van Helsdingen-Schoevers (1886-1920). In: *Indische letteren* nr. 17 (2002), afl. 1-2, p. 58-67
- [2002] 'Eene der meest begaafde vrouwen: Melati van Java (1853-1927)'. In: *Indische letteren*, nr. 17 (2002), afl. 3, p. 111-122
- [2000] 'Half-Europeesche vrouwen van een zekere leeftijd. De beschaafde woede van mevrouw J.M.C. Kloppenburg-Versteegh.' In: *Vertrouwd en vreemd. Ontmoetingen tussen Nederland, Indië en Indonesië*. Hilversum: Verloren, 2000, p. 33-44
- [2000] "Kijk in Kloppenburg!" *De Indische planten van mevrouw J.M.C. Kloppenburg-Versteegh (1862-1948) Wenken en raadgevingen betreffende het gebruik van Indische planten, vruchten, enz. Met Atlas van Indische geneeskrachtige planten* Bergen: Bonneville, 2000
- [1996]: *Toekomst door traditie, 125 jaar Tesselschade-Arbeid Adelt*. Zutphen: Walburg Pers, 1996
- [1994] 'Tobben in Indië. Wijze vriendinnen adviseren Hollandse vrouwen'. In: *Indische letteren*, nr. 9 (1994), afl. 2, p. 67-80
- [1993]: *Tobben in Indië. Een analyse van vijf levensgidsen uit de periode 1908-1932, geschreven voor Nederlandse vrouwen die naar Nederlands-Indië emigreerden*. Doctoraalscriptie Rijksuniversiteit Leiden, Nederlandse taal,-en letterkunde. Augustus 1993

Loriaux, Stéphanie. *Luid tussen twee stilten. Vergeten vrouwenstemmen uit tempo doeloë. De Indisch-Nederlandse literatuur uit het negentiende-eeuwse damescompartiment*. Brussel, Université Libre, 2003. (diss)

Lugt Melsert, Cor van der en Jan Walch: *Alida Johanna Maria Tartaud-Klein* Amsterdam, 29 April 1873-'s-Gravenhage, 18 februari 1938

- Handelingen en levensberichten van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, 1941-1942.* E.J. Brill, Leiden 1942. p. 140-146
- Meer de Walcheren, Pieter van der (red): 'Kunst en Letteren'. In: *De Nieuwe Eeuw*, 25-2-1922, p. 361.
- Mes, W.: 'Ten geleide'. In: *Katholieke kunstkring De Violier*, zr. pg. KDC, archiefnummer 108.
- Messing, F.A.M.: *Werken en leven in Haarlem (1850-1914). Een sociaal-economische geschiedenis van de stad.* Amsterdam 1972
- Meijer, Maaïke: *In tekst gevat. Inleiding tot een kritiek van representatie* Amsterdam: Amsterdam University Press, 1996
- Meijer, Maaïke [1984], 'Vrome en geleerde hartsvriendinnen in de achttiende eeuw in Nederland.' In: M. Duyves, G. Hekma en P. Koelemij (red.): *Onder mannen, onder vrouwen. Studies van homosociale emancipatie.* Amsterdam 1984, p. 167-181
- Meulen, Dik van der: *Multatuli. Leven en werk van Eduard Douwes Dekker.* Amsterdam: Boom, 2002
- Ming, Hanneke: 'Barracks-concubinage in the Indies, 1887-1920'. In: *Indonesia*, vol. 35 (1983), p. 65-93
- Moerman, Ingrid W.L.: 'De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde: een mannenmaatschappij?' In: *Nieuw Letterkundig Magazijn*. Jaargang 6. Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, Leiden 1988, p. 9-12
- Mooij, Annet: *Branie. Het leven van Mina Kruseman (1939-1922)* Amsterdam: Balans, 2013
- Multatuli, Volledige werken* dl.VIII. Ed. G. Stuiveling. Amsterdam: Van Oorschot, 1950-1989.
- N3: 'Een schuldbekentenis'. In: *Het Dompertje van den ouden Valentijn*, 1898-1899. p.353-360
- N3: 'Olie op de golven'. In: *Het Dompertje van den ouden Valentijn*, 1898-1899. p. 176-182.
- Naber, Johanna W.A.: *Onbetreden paden van ons koloniaal verleden, 1816-1873. Naar nog onuitgegeven familie-papieren.* Amsterdam: P.N. van Kampen en Zoon, 1938 (Patria. Vaderlandsche cultuurgeschiedenis in monografieën, red. dr. J.H. Kernkamp, IX)
- Naber, Johanna W.A.: '22- 24 Augustus. Samenkomst ter bespreking van den arbeid der vrouw in onze Indische Bezittingen'. In: *Vrouwenarbeid* nr. 21, 25 augustus 1898, p.178-180
- Naber, Johanna W.A.: *Om en bij de tentoonstelling 'de vrouw 1813-1913'.* Groningen, G. Römelingh & Co

Nieuwenhuys, Rob: *Oost-Indische spiegel. Wat Nederlandse schrijvers en dichters over Indonesië hebben geschreven vanaf de eerste jaren der Compagnie tot op heden.* Amsterdam: Em. Querido, 1972

Nissen, Peter: *De akkoorden van het gemoed. Het literaire leven in Roermond in de negentiende eeuw. Een bloemlezing*, ingeleid en samengesteld door-. Roermond: Stichting Rura, 1986

Nijs, T. de en J. Sillevius (red.): *Den Haag. Geschiedenis van de stad. Negentiende en twintigste eeuw.* Zwolle: Waanders, 2005

Oostindie, Gert: *De parels en de kroon. Het koningshuis en de koloniën.* Amsterdam: De Bezige Bij/Leiden: KITLV, 2006

Oost-Indisch magazijn. De geschiedenis van de Indisch-Nederlandse letterkunde. Rob Nieuwenhuys, Bert Paasman, Peter van Zonneveld Amsterdam: Bulkboek, 1990 (tweede herz.dr.)

Onze wachter: tijdschrift. Onder directie van H.J.A.M. Schaepman en W.J.F. Nuyens. Utrecht: Van Rossum, 1874-1885

'De Oude Valentijn': zonder titel, p. 118. In: *Het Dompertje van den Ouden Valentijn.* Nieuwe reeks, zesde jaargang. Uitgave van de Maatschappij De Katholieke Illustratie, 's Hertogenbosch, 1882/1883

Pannekoek Jr, G.H.: 'Al pratende met... 'Johan Koning'. In: *Den Gulden Winckel.* Jaargang 25. Hollandia-Drukkerij, Baarn 1926 p.25-28

Poelstra, Jannie: 'De eerste vrouwelijke leden van de Maatschappij'. In: *Nieuw Letterkundig Magazijn.* Jaargang 18. Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, Leiden 2000, p. 16-23

Prick, Harry G.M.: *In de zekerheid van eigen heerlijkheid. Het leven van Lodewijk van Deyssel tot 1890.* Amsterdam: Athenaeum - Polak & Van Gennep, 1998

Praamstra, Olf: *Busken Huet. Een biografie.* Amsterdam; Uitgeverij SUN, 2007

Praamstra, Olf: 'De omstreden bloei van de Indisch-Nederlandse letterkunde. Een afbakening van het corpus.' In: *Tijdschrift voor Nederlandse taal- en letterkunde* 113 (1997), p. 257-274

Praamstra, Olf: *Een feministe in de tropen* Leiden: KITLV, 2003

Ravestein, Max:
zie ook:

Java, Melati van

Sloot, Marie

- *Bij Ons Veen*, Amsterdam 1908

- *Aan d'Overkant Veen*, Amsterdam 1911

- *Drijfzand Veen*, Amsterdam 1916

- *Stofgoud Veen*, Amsterdam 1917

- *Poverella Veen*, Amsterdam 1922

Ravestein, Max van: 'Losse gedachten over romankunst'. In: *Boekenschouw*, achtste jaargang, 1914-1915, p. 75-80

Rogier, L.J. en N. de Rooy: *In vrijheid herboren. Katholiek Nederland 1853-1953*. N.V. Pax, Den Haag 1953

Romein-Verschoor, Annie: *Vrouwenpiegel. Een literair-sociologische studie van de Nederlandse romanschrijfster*. Amsterdam: Querido, 1936. Tweede herz.druk. Eerste dr. 1935

Rhyn, L.J. van: *Reis door den Indischen Archipel, in het belang der evangelische zending*. Rotterdam, M. Wijt & Zonen, 1851

Said, Edward W: *Orientalism*. Londen: Penguin books, 1995

Sandick R.A.: 'Bij de troonsbestijging der Koningin van Insulinde'. In: *De Indische Gids*. 1898 dl. 2, p. 1029-1030

Santen, P.J. 1913: 'Korte schets van de geschiedenis der R.K. Missie in Nederlandsch Oost-Indie van 1813-1913'. In: *Het Katholiek Nederland. 1813-1913. Ter blijde herinnering aan het eerste eeuwfeest onzer nationale onafhankelijkheid*. Nijmegen, 1913

De Savornin Lohman, Anna: 'Boekbeschouwing. Bij ons, door M. van Ravestein.' In: *De Hollandsche Lelie*, 1908, p.231-234

Schenkeveld-van der Dussen, M.A.: *Met en zonder lauwerkrans. Schrijvende vrouwen uit de vroegmoderne tijd 1550-1850: van Anna Bijns tot Elise van Calcar* Amsterdam: Amsterdam University Press, 1997

Schoute, D.: *De geneeskunde in Nederlandsch-Indië gedurende de negentiende eeuw*. Batavia: G. Kollf & Co, 1936 (Eerder verschenen in: *Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië*, jrg. 1934 en 1935 Lit.opg – Register)

Schoute, dr. D: *Enkele volksplagen in het verleden van Nederlandsch Indië*. V. Overgedrukt uit het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde*. Jaargang 70. No 18, p. 2089-2106. Zaterdag 4 mei 1935

Scott, Joan Wallach: *Gender and the Politics of History*. New York: Columbia University Press, 1988

Sloot, Marie

Zie ook:

Java, Melati van

Ravestein, Max van

Sloot, Marie: 'De sociale arbeid der R.K. kloosterzusters in Nederland'. In: *Vrouwenarbeid. Orgaan van de vereeniging Nationale Tentoonstelling van vrouwenarbeid. Uitgave der afdeling "letteren en wetenschap"* (1898) 16 juli 1896 25-

31 en 19 juli 1898, p. 39-42

Sloot, Marie: 'Van beloven en voorspellen'. In: *Het nieuwe Dompertje. Katholiek Maandschrift*, jaargang 1, augustus 1901, p. 276-280

Soer, Elise: 'Iets over de Koloniale Tentoonstelling te Amsterdam'. In: *De Indische Gids* 1883, dl. 2, p. 92-97

Snoek, Kees: *E. du Perron: het leven van een smalle mens*

Amsterdam: Nijgh en Van Ditmar, 2005

Stappers-Vürtheim, A.: *Twaalf eeuwen Oldenzaal*. Oldenzaal: Drukkerij Lotgerink, november 1971

Streng, Toos: *Geschapen om te scheppen? Opvattingen over vrouwen en schrijverschap in Nederland, 1815-1860*. Met een woord vooraf door Nelleke Noordervliet. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1997

Termorshuizen, Gerard: *Journalisten en heethoofden. Een geschiedenis van de Indisch-Nederlandse dagbladpers 1744-1905* Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar; Leiden: KITLV Uitgeverij, 2001

Ubachs, dr. P.J.H.: *Handboek voor de geschiedenis van Limburg* Hilversum: Uitgeverij Verloren, 2000. Maaslandse Monografieën 66

Van onmondig tot mondiaal [50 jaar Katholieke Vrouwenbeweging] [Tilburg: Van der Wee, circa 1955]

Velden, Arn. J. H. van der: *De Roomsch-Katholieke missie in Nederlandsch Oost-Indië, 1808-1908: ene historische schets*. [Nijmegen:] L.C.G. Malmberg, 1908

Verhage, Hans: *Katholieken, Kerk en Wereld. Roermond en Helmond in de lange negentiende eeuw*. Hilversum: Uitgeverij Verloren, zr. jr. Maaslandse Monografieën 66. (diss. Amsterdam 2003)

Verslag van driedaagsche samenkomst gehouden van 22-24 augustus, ter bespreking van den arbeid der vrouw op maatschappelijk gebied in onze Indische bezittingen. Amsterdam: W. Versluys, 1898.

Versteeg, Coos: 'Er is maar één echte Indische buurt'. In: *De Indische zomer in Den Haag. Het cultutueel erfgoed van de Indische hoofdstad*. Red. Esther Captain, Maartje de haan, Fridus Steijlen, Pim Westerkamp. Leiden: KITLV, 2005, p.23-52

Vesters Jr, J.: 'Melati van Java's Romantische werken'. In: *Het dompertje van den ouden Valentijn*. 32 jaargang. 's-Hertogenbosch, Maatschappij de Katholieke Illustratie, 1899/1900 p. 353-357

Vleeshouwers, J.M.E.: 'Missionering door Sittardse Ursulinen'. In: *Historisch Jaarboek voor het land van Zwentibold Sittard* 1992, p. 81

Vogel, Marianne: *Baard boven baard. Over het Nederlandse literaire en maatschappelijke leven 1945-1960* Amsterdam: Van Genneep, 2001

'Vòòr vijftig jaar. Kunst en Letteren' onder red. van Pieter van der Meer de Walcheren.
In: *De Nieuwe Eeuw*, 25-2 1922

Vries, Boudien de: *Een stad vol lezers. Leescultuur in Haarlem 1850-1920*. Uitgeverij Vantilt, 2011

Weel, Adriaan van der: *Onbehagen in de schriftcultuur. Leesrevoluties in de negentiende en twintigste eeuw*. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar in de moderne geschiedenis van het boek aan de Universiteit Leiden op 20 oktober 2007 Amsterdam: Leiden University Press, 2007

Wekker, Gloria: *Nesten bouwen op een winderige plek. Denken over gender en ethniciteit in Nederland*. Oratie. Universiteit Utrecht, 2002

Zeijden, Albert van der: *Katholieke identiteit en historisch bewustzijn. W.J.F. Nuyens (1823-1894) en zijn 'nationale' geschiedschrijving*. Verloren, 2002 (diss. Universiteit van Amsterdam)

Zonneveld, Peter van: *Album van Insulinde. Beknopte geschiedenis van de Indisch-Nederlandse literatuur*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1995

Bibliografie Marie Sloot

Hieronder volgt een eerste aanzet tot een bibliografie van zelfstandig verschenen titels geschreven door Marie Sloot. De onderverdeling is die naar pseudoniem, achtereenvolgens Mathilde, Melati van Java en Max van Ravestein. Vertalingen heb ik niet opgenomen, evenmin de soms vele herdrukken.

Verklaring van afkortingen

JK = Johan Koning 1922. De opgave bevat ook die van Pater Gielen in *Boekenschouw* 1920-1921, 172-173.

'Nicolina Maria Christina Sloot. Karakterschets' door Johan Koning. in: *De Hollandsche Revue*, 27ste jaargang. Amsterdam, 1922. p.239-246.

JtB: Jan ten Brink

'Melati van Java. Mej. N. Marie C. Sloot' door dr. Jan ten Brink. In: *Geschiedenis der Noord-Nederlandsche Letteren in de XIXe eeuw in biographieën en bibliographieën 1830-1900. Grootendeels herzien door den Auteur, verder bezorgd en bijgewerkt door Taco H. de Beer*. Derde deel. Rotterdam: D. Bolle [z. jr.], p. 246-264.

KB: Koninklijke Bibliotheek Nederland, online catalogus geraadpleegd 5-01-2013

Cat= Catalogus, 1898

Catalogus van boeken door Nederlandsche vrouwen Geschreven en sedert 1850 uitgegeven met een verklarende lijst van pseudoniemen. Afdeeling 'boekhandel', Nationale Tentoonstelling van vrouwenarbeid [1898]

GOO = landelijk trefwoorden systeem (11-01-2013)

Br= Brinkman's catalogus

Bronnen

De jaartallen van uitgave tussen [vierkante haken] zijn gebaseerd op

- *Catalogus van boeken door Nederlandsche vrouwen Geschreven en sedert 1850 uitgegeven met een verklarende lijst van pseudoniemen*. Afdeeling 'boekhandel', Nationale Tentoonstelling van vrouwenarbeid [1898]

Afkorting: [Cat]

- 'Nicolina Maria Christina Sloot. Karakterschets' door Johan Koning. In: *De Hollandsche Revue*, 27ste jaargang. Amsterdam, 1922. p.239-246.

Afkorting: [JK]

- 'Melati van Java. Mej. N. Marie C. Sloot' door dr. Jan ten Brink. In: *Geschiedenis der Noord-Nederlandsche Letteren in de XIXe eeuw in biographieën en bibliographieën 1830-1900. Grootendeels herzien door den Auteur, verder bezorgd en bijgewerkt door Taco H. de Beer*. Derde deel. Rotterdam: D. Bolle [z. jt]. Pg. 246-264.

Afkorting: [JtB]

Mathilde

Volgens Johan Koning [JK] verschenen onder de naam Mathilde de volgende titels. JK geeft geen jaartallen. Mogelijk betreft hier novellen, feuilletons e.d. in tijdschriften

gepubliceerd, dus onzelfstandige werken die niet in dit onderzoek zijn opgenomen. Lidwoorden worden als deel van de titel beschouwd. Koning vermeldt evenwel dat Marie Sloot nimmer toneel schreef. Dat is onjuist: zij publiceerde onder de naam Melati van Java *Tante Betje* en *Torquato Tasso*. Ook noemt hij *Henriette's Herinneringen* als een uitgave van Mathilde. Dit werk is gepubliceerd onder de naam Melati van Java. Hetzelfde geldt voor *Overtollig*. Jan ten Brink [JtB] noemt als auteursnaam 'Mathilda', evenals *Catalogus*.

- 1872 *Voor God en Koning Historisch-romantische schets uit 't einde der vorige eeuw* Rotterdam: G.W. van Belle [Br]
1878 *Euphrosyne* [JK] Zalt-Bommel: Noman [KB] Joh. Noman & Zn [JtB]
1894 *Anna van Horst* [Cat]
1894 *Jeanne d'Arc. De maagd van Orleans 's-Hertogenbosch*: P. Stokvis-Waterreus [JK] [JtB] JK dateert deze roman op 1895
1906 *Overtollig* Venlo: G. Mosmans [GOO]
1907 *Het portret. Voordracht voor twee meisjes*. Tooneelbibliotheek voor jonge juffrouwen, No. 10. Nijmegen: LCG Malmberg [Br]
1912 *Het hangende zwaard* Nijmegen: Malmberg [JK] [GOO]
1913 *Juliaan en Juliana* Nijmegen: Malmberg [JK] [GOO]
1914 *De kroon van Alviara* Bussum: Paul Brand [JK] [KB] [Br]
1916 *Twee Moeders* [JK] Amsterdam: R.K. Boek-Centrale [GOO] [Br]
1917 *Anonciade. Oorspronkelijke novelle* Amsterdam: R.K. Boekcentrale [KB] [Br]
1920 *Irene (De Peri)* Amsterdam: R.K. Boekcentrale [JK] [GOO] [Br]

Ongedateerd en uitsluitend genoemd door JK:

De Amerikaansche
De Engel der Bergen
De stem van Isabella (Naar het Geluk)
De Tjerda's
Fantasia (2 dln)
Het geheim van Dubuly
Herinneringen van een dienstmeisje
In den Vreemde
Nathalie
Uitgewekenen
Weergekeerd
Zijn Twaalf

Melati van Java

Johan Koning [JK] geeft geen jaartallen. De informatie tussen (ronde haken) is van Koning.

- 1874 *De Jonkvrouwe van Groenerode*. Met een inleidend woord van J. ten Brink. Leiden, G. Kolff. [Br]
1875 *De familie van den resident. Novelle* Leiden: Gualth. Kolff [Br]
1876 *In den Lente vergaard* Leiden: Kolff [JK] [KB] [JtB] [Br]
1878 *Fantasieën. Novellen* Zalt-Bommel: Joh. Noman, 1878 [JtB] [Br]
1878 *Fernand. Een roman* Leiden: Kolff [JK] [Br]
1878 *Torquato Tasso. Historisch drama in 5 bedrijven en 6 tafereelen* Zalt-Bommel: Noman [Br]

- 1879 *Angeline's beloften* (meisjesboek) Leiden; Batavia: Blankenberg; Visser [JK] [JtB] [Br]
- 1880 *Dorenzathe. Roman* Arnhem: J. Minkman, 1880 [KB] [JtB]
- 1880 *Fantasieën. II. Henriëtte's herinneringen* Zalt-Bommel: Noman [KB] [JtB] [Br]
- 1880 *Kijkjes in onze Oost* Leiden: A.W. Sijthoff, 1880 [KB] [JtB] [Br]
- 1881 *La Renzoni. Een roman* Leiden: G. Kolff, 1881 [JtB] [KB] [Br]
- 1883 *De gesluierde schilderij* Schiedam: H.A.M. Roelants [Br]
- 1884 *Eigen Schuld. Een verhaal voor meisjes 's* Gravenhage: Charles Ewings [JK] [KB]
- 1884 *Motto-Album* Amsterdam: J.L. Veen [JtB]
- 1885 *Hermelijn* Schiedam: H.A.M. Roelants [KB][JtB]
- 1885 *Miss Campbell* Schiedam: H.A.M. Roelants [JK][JtB] [Br]
- 1885 *Het viooltje van Saint Germain* Amsterdam: J. Leendertz [JK] [JtB]
- 1885 *Waarheen* Amsterdam: Leendertz [JK] [KB] [Br]
- 1887 *Het land van Walter Scott. Herinneringen, schetsen en legenden uit Schotland* Schiedam: H.A.M. Roelants [KB] [JK]. [JtB]
- 1887 *Ontmaskerd. Novelle. Voor jong en oud* Amsterdam: J. Leendertz [JtB] [KB] [Br]
- 1887 *Rosjes zonder doornen. Vertellingen voor jongens en meisjes.* Purmerend: Muusses [KB]
- 1887 *Van slaaf tot vorst. Historisch romantische schets uit de geschiedenis van Java* Culemborg: Blom & Olivierse [KB] [Br]
- 1887 *Vriendinnen* Schiedam: H.A.M. Roelants [Br]
- 1888 *Nazomer* Schiedam: H.A.M. Roelants [JK] [KB] [JtB]
- 1889 *De Ring der Grootvorstin. Historische novelle* Amsterdam: J. Leendertz [JK] [KB] [JtB] [Br]
- 1889 *Verdwenen* Schiedam: Roelants. [JtB]
- 1890 *Johan's avontuur. een vertelling uit Indië* [eerst dr. onbekend. tweede dr. Amsterdam; L.J. Veen, 1896]
- 1890 *Freule Lili* Amsterdam: Holkema & Warendorf, Warendorff Nov. Bibl. no 2 Warendorf's Novellen-Bibliotheek no 2 [Cat] [JtB] [Br]
- 1892 *Rosa Marina* Schiedam: H.A.M. Roelants [JtB] [Br]
- 1893 *De nieuwe Mevrouw Verhooghe. Historische novelle* Amsterdam: Jan Leendertz & Zoon [JtB] [Br]
- 1894 *Prada* Schiedam: H.A.M. Roelants [Br]
- 1895 *In Eigen Huishouding* [JK] Leiden: Sijthoff [KB] [Br]
- 1896 *In Extremis* Amsterdam: L.J. Veen [Br]
- 1896 *Herfstdraden* Schiedam: H.A.M. Roelants [JK] [JtB] [KB] [Br]
- 1897 *Bonte Wimpels Roman* Amsterdam: L.J. Veen (Guldensserie nr 2) [JK] [KB] [Br]
- 1897 *De Freule* (meisjeboek) Amsterdam: Van Dantzig [JK] [KB] [Br]
- 1897 *Vriendinnen* (bundel) [JK] Schiedam: Roelants [KB]
- 1899 *Het geheim van het kasteel.* Toneelstukje vrij bewerkt naar 't Hoogduitsch. Culemborg: Blom & Olivierse (Toneelstukjes voor dames, no 2) [JtB] [Br]
- 1899 *Twee (mijzelf en de Eerste)* Amsterdam: Veen [JK] [KB]
- 1900 *Frits. Een boek voor meisjes* Utrecht: A.W. Bruna & Zoon [KB] [JK] [Br]
- 1901 *"Baby"* Amsterdam: Van Holkema & Warendorf (Warendorf's Novellen-bibliotheek, No. 141.) [Br]
- 1901 *Colibri* Schiedam: H.A.M. Roelants [JK] [KB] [JtB] [Br]
- 1901 *Haar Held* Amsterdam: Van Dantzig [JK] [KB] [Br]
- 1901 *Tante Betje. Toneelspel* Culemborg: Blom & Olivierse (Toneelstukjes voor dames, no 3) [JtB] [Br]
- 1902 *Het Kasteel Schlesheim* Schiedam: H.A.M. Roelants, 1902. Serie Melati van Java

Romantische Werken. [KB] [Br]

- 1902 *Twee zusters. Een boek voor meisjes* Amsterdam: Van Holkema & Warendorff [KB] [Br]
1903 *Het Boschmeisje* Amsterdam: Vivat, 1903 [JK] [KB] [Br]
1905 *Fijne snaren*. Voorburg: Voorburg [sic] Serie Hollandsche Novellen. [KB] [Br]
1905 *Orchidee* (meisjesboek) [JK]. Orchidée. Utrecht: A.W. Bruna & Zoon [KB] [Br]
1912 *In extremis* Amsterdam: Veen (Veen's gele bibliotheek) [Br]
1912 *Koninginnen met en zonder kroon* [JK] Amsterdam: Veen [KB] [Br]
1913 *Hortense de Beauharnais, koningin van Holland* (Historische karakters. II). Met een portret. Baarn, Hollandia-drukkerij. [Br]
1917 *Een eenige dochter* circa 1917, Amsterdam [JK] [KB]
1918 *Toch een* Amsterdam: Veen [KB] [Br]
1920 *Michaël de Zanger* Amsterdam: Veen [JK][KB] [Br]
1920 *Naar het geluk* (Keurboekerij). Tilburg, Amst., Gouda, Het Nederlandsche Boekhuis [Br]
1921 *Catharina Howard (de vijfde koningin). Historische roman* Schiedam, H. A. M. Roelants. [Br]
1922 *Zwervertje*. Amsterdam: L.J. Veen [KB] [Br]
1984 *Een kerstgeschenk*. Leiden: Clipeus Pers [KB]

Max van Ravestein

- 1908 *Bij Ons* Amsterdam: Veen, Amsterdam [bezit auteur]
1911 *Aan d'Overkant* Amsterdam: Veen [KB]
1916 *Drijfzand* Amsterdam: Amsterdam 1916 [KB]
1917 *Stofgoud* Amsterdam: Veen, Amsterdam [KB]
1922 *Poverella* Amsterdam: Veen, Amsterdam [KB]

Note

- 1 Van Java 1876, 112-113.
2 Duyvendak 1994, 15.
3 Van Boven 1992, 103.
4 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde.' In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
5 Bosma en Raben 2003, 10.
6 *Karakterschets* 1922, 239.
7 Nieuwenhuys 1978, 216.
8 Nieuwenhuys 1978, 216.
9 In 2003 verscheen een algemene analyse van een aantal Indische damesromans in het proefschrift van St. Loriaux.
10 Getuige twee biografieën. Praamstra 2003 behandelt in Een feministe in de tropen vooral de Indische jaren van Mina Kruseman. In 2013 verscheen van Annet Mooij; *Branie. Het leven van Mina Kruseman (1939-1922)*.
11 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde.' In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
12 Zie voor een overzicht Praamstra 1997.
13 Zie Said 1995.
14 Aerts 1994 benoemt de combinatie van katholiciteit en sekse als "nogal problematisch" (p.4).
15 Het archief berust in het Amsterdamse Stadsarchief en is vooralsnog niet ontsloten. Het zijn vooral de notulenboeken van het bestuur die blijken geven van de aanhoudende inzet en toewijding van de bestuursleden.
16 Uitgebreide beschouwingen over de aard van de biografie laat ik achterwege; men raadplege hiervoor de biografie van Multatuli door Van der Meulen (2002) en van du Perron door Snoek (2005)
17 Aanwezig in Katholiek Documentatie Centrum (KDC) in Nijmegen. Vermoedelijk zijn de brieven bewaard door Jan zelf, en daarna door zijn echtgenote Julie Russel.
18 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 23 mei 1889. (KDC)
19 Raben en Bosma 2003, 33-72.
20 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde.' In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
21 Kortenhorst 1944, 156.
22 FA VHSK.
23 Zie hiervoor: Messing 1972.
24 Het reisverslag verscheen in 1938 onder redactie van Johanna Naber in boekvorm.
25 Naber 1938, 29.
26 Naber 1938, 36.
27 Geciteerd naar Naber 1938, 25.
28 Naber 1938, 27.
29 Naber 1938, 37.
30 Kortenhorst 1944, 163-164,
31 Schoute 1936, 28.
32 Schoute 1936, 32.
33 *Regerings-Almanak* 1819, 50.
34 *Regerings-Almanak* 1822, z.p. ('Militaire Hospitalen')
35 *Regerings-Almanak* 1822, z.p. ('Overledenen')
36 *Regerings-Almanak* 1832, 110.
37 In verschillende stamboomoverzichten in het familiearchief, zonder auteur of bronvermelding.
38 *Regerings-Almanak* 1839, resp. 87 en 127.
39 *Regerings-Almanak* 1843, 97.
40 Kortenhorst 1944. Het betreft hier een uitgave in eigen beheer, geschreven door L.G. Kortenhorst. De bronnen voor de *Kroniek* zijn eigen waarneming en herinnering van de auteur (zoon van Chrisje, neef van Marie) en een aantal bronnen en documenten, die evenwel niet altijd genoemd worden. De *Kroniek* is tijdens de oorlogsjaren geschreven maar is gebaseerd op een veelheid aan bronnen die toen kennelijk al onderzocht waren door de auteur.
41 Kortenhorst 1944, 187.
42 FA VHSK. 'Belangrijke wenken over Opvoeding', zonder pag.
43 Van den Berg en Wachlin 2005, 234.
44 Van den Berg en Wachlin 2005, 229.
45 Van den Berg en Wachlin 2005, 234.
46 In 1966 wordt door de burgelijke stand van Den Haag Semarang als haar geboorteplaats genoemd.

In het familiearchief bevindt zich een document van de Gemeentearchivaris Den Haag (de stad waarin Sajia in 1872 gestorven is), gedateerd 16 juni 1966 waarin navraag bij de burgerlijke stand als uitkomst gaf: 'oud naar gissing 70 jaar, geboren te Semarang, weduwe Christiaan van Haastert, ouders niet bekend'. Waarop deze administratie zich baseerde, is niet bekend.

FA VHSK. Doop- en trouwbewijs, afgegeven door de St. Jozefkerk in Semarang, getekend 'Semarang, 21 Augusti 1969'.

Rijks-almanak 1819, 113.

FA VHSK. Doop- en trouwbewijs, afgegeven door de St. Jozefkerk in Semarang, getekend 'Semarang, 21 Augusti 1969'.

Donckers, 29.

FA VHSK. De beschrijving van haar nalatenschap in 1872 door notaris Feith bevat o.a. vier 'kabaajen', twee van zijden, twee van stof en twee van flanel.

FA VHSK. 'Belangrijke wenken over Opvoeding', zonder pag.

FA VHSK. 'Belangrijke wenken over Opvoeding', zonder pag.

FA VHSK. Diverse correspondenties met suggesties, speculaties en vermoedens.

FA VHSK. Genealogie Van Haastert (typoscript), zonder pag. In bezit auteur.

Kortenhorst 1944, 157.

FA VHSK. Testament Christiaan van Haastert, 1852. In bezit auteur.

FA VHSK. Brief Van Haastert aan Sajia, Semarang 23 Maart 1852. In bezit auteur.

FA VHSK. Genealogie Van Haastert (typoscript), zonder pag. In bezit auteur.

Hesselink 2009, 50.

Hesselink 2009, 51.

Bank 1984, 19.

Rijks-almanak 1849, 42: 'Algemeene bevolking-staat, der Residentien op Java'.

Rijks-almanak 1849: Naamlijst der Europeesche inwoners, A 346.

Donckers 2004, 49.

Schoute 1936, 131.

Schoute 1936, 133.

De almanak over 1845 noemt als waarnemend president H.L. van Bloemen Waanders.

Bank 1984, 16.

Bank 1984, 16.

Volgens onderzoeker Pater van der Velden, geciteerd naar Kortenhorst 1944, 176 e.v.

Volgens onderzoeker Pater van der Velden, geciteerd naar Kortenhorst 1944, 176 e.v.

Gelman Taylor 1983, 148.

Stappers-Vürtheim 1971, 162.

FA VHSK. Afschrift Burgerlijke stand der gemeente Oldenzaal, afgegeven ten dienste van het afstammingsonderzoek, op 24 april 1942.

FA VHSK. Stamboomoverzicht Sloot.

FA VHSK. Stamboomoverzicht Sloot, in combinatie met de *Kortenhorst Kroniek*.

Kortenhorst 1944, 131.

Geciteerd naar Kortenhorst 1944, 132.

FA VHSK. Brief van J. Kortenhorst (10 augustus 1972) aan A.M. Andreas, nazaat van Johannes Wilhelmus Sloot.

FA VHSK. Brief A.M. Andreas aan J. Kortenhorst, 31 augustus 1958.

Stappers-Vürtheim 1971, 126.

Stappers-Vürtheim 1971, 134.

Fischer e.a. 1991, 29: 'Tabel 1.1 Aantal textielinrichtingen (en aantal arbeiders) in Oldenzaal in 1816 en 1819'.

Fischer e.a. 1991, 30.

Fischer e.a. 1991, 26.

Fischer e.a. 1991, 40.

FA VHSK. Brief van Mr A.E.M. Ribberink, Rijksarchivares der tweede afdeling, aan J. Kortenhorst, Den Haag, 21 maart 1968.

Stappers-Vürtheim 1971, 171.

Stappers-Vürtheim 1971, 172.

Praamstra 2007, 45.

Praamstra 2007, 47.

Bartelink 1963, 52.

Bartelink 1963, 34.

Rijks-almanak 1841, A132.

97 *Rijks-almanak* 1841, A132

98 FA VHSK. Brief van Mr A.E.M. Ribberink, Rijksarchivares der tweede afdeling, aan J. Kortenhorst, Den Haag, 21 maart 1968.

99 FA VHSK. Afschrift van de burgerlijke stand, afgegeven ten dienste van het

100 afstammingsonderzoek, op 24 april 1942.

101 Van Java 1925, 139.

102 Van Java 1925, 139-140.

103 Dat laatste werd door zijn dochter onder haar schrijftersnaam Melati van Java in 1925

104 gepubliceerd.

105 Bosma 2010, 35.

106 Java, Melati van 1925, 143.

107 Grooff 1845, 42-43.

108 Van Java 1925, 145.

109 Van Java 1925, 148.

110 Van Java 1925, 148.

111 Van Java 1925, 154.

112 Van Java 1925, 150.

113 Van Java 1925, 153.

114 Van Java 1925, 154.

115 Grooff 1845b, 273-274.

116 Van Java 1925, 154.

117 Van Java 1925 154.

118 FA VHSK. Verificatie van den dienststijd van, en der genotene inkomsten door C.F. Slood

119 Successieve dienstbetrekkingen.

120 Kortenhorst 1944, 134.

121 FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert aan Carel Slood, Samarang 29 maart 1850.

122 FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert aan Carel Slood, Samarang 29 maart 1850.

123 FA VHSK. brief Christiaan van Haastert aan Carel Slood, Samarang 29 maart 1850.

124 FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert aan Carel Slood, Samarang 29 maart 1850.

125 FA VHSK. Brief Louise van Haastert aan Carel Slood, Samarang, 23 maart 1850.

126 FA VHSK. Brief Louise van Haastert aan Carel Slood, Samarang, 23 maart 1850.

127 FA VHSK. Brief Louise van Haastert aan Carel Slood, Samarang, 23 maart 1850. De spelling van

128 plaatsnamen is overgenomen van de bron.

129 FA VHSK. Brief Louise van Haastert aan Carel Slood, Samarang, 23 maart 1850.

130 Braun 1992, 27: 'De man was in het huwelijksrecht van 1838 de drager van rechten, de

131 vrouw had haar rechten en vrijheden in zijn handen gegeven om ze voor haar uit te oefenen.'

132 Loo, van de 200, 94.

133 FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert aan 'Wel Eerwaarde Vader', Samarang 14 mei 1850.

134 FA VHSK. Brief Louise van Haastert aan Carel Slood, Samarang 23 maart 1850.

135 FA VHSK. 'Welkom aan mevrouw Slood bij hare komst op Grisee', waarschijnlijk geschreven door

136 Schrang. De naam is een handtekening die slecht leesbaar is.

137 De conduitestaat van Carel Slood laat een lastig doorgrondbaar stelsel zien van rangen en

138 aanduidingen, die samenhangen met de hoogte van zijn salaris.

139 Geciteerd naar Brugmans 1973, 96.

140 Brugmans 1973, 97.

141 Brugmans 1973, 100.

142 Brugmans 1973, 100.

143 Brugmans 1973, 103.

144 Van Rhyn 1851, 146.

145 FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert aan Louise Slood-van Haastert. De brief arriveerde op of

omtrent 16 september 1851.

FA VHSK. Brief Christiaan van Haastert, aan Louise Slood-van Haastert. De brief arriveerde op of

omtrent 16 september 1851.

FA VHSK. Brief aan Carel Slood, z. p. en datum en met onleesbare handtekening. Uit 1851.

Het hiernavolgende is met name gebaseerd op Gielen 1922 en *Karakterschets* 1922, zijnde twee

interviews met Marie Slood.

Kortenhorst 1944, 141.

Brink z. j., 247.

Gielen 1922, 362.

FA VHSK. Christiaan van Haastert aan Marie Slood, 13 november 1858.

146 FA VHSK. Christiaan van Haastert aan Marie Sloot, 14 maart 1860.
 147 Bosma 2010, 26.
 148 FA VHSK. Christiaan van Haastert aan Carel Sloot, 30 juni 1860.
 149 Kortenhorst 1944, 159.
 150 Kortenhorst 1944, 160.
 151 FA VHSK. Testament Christiaan van Haastert, Semarang 23 maart 1852.
 152 FA VHSK. Genealogie Van Haastert.
 153 FA VHSK. Verificatie van den dienststijd van, en der genotene inkomsten door C.F. Sloot
 Successieve dienstbetrekkingen.
 154 FA VHSK. Verificatie van den dienststijd van, en der genotene inkomsten door C.F. Sloot
 Successieve dienstbetrekkingen.
 155 Naam pastoor volgens Kortenhorst 1944, 142; op het oorspronkelijke document is die in de
 handtekening niet herkenbaar.
 156 Bosch 2005, 57.
 157 Bosch 2005, 61.
 158 Gielen 1922, 363.
 159 Gielen 1922, 363. Kliemerig lijkt een samentrekking te zijn van miezerig en kleumerig.
 160 *Karakterschets*, 240: 'in haar spreken valt een, zooals men dat noemt, Indisch accent te
 onderscheiden.' Een vergelijkbare ervaring moet de journaliste en declamatrice Beata van
 Helsdingen-Schoevers (1886-1920) hebben gehad; in 1913 kwam zij voor het eerst in Nederland en
 ging hier zeer snel over tot het nemen van vele declamatielessen. Zie Van de Loo, 2004.
 161 Van Java 1905, 132.
 162 Kortenhorst 1944, 143.
 163 FA VHSK. Verificatie van den dienststijd van, en der genotene inkomsten door C.F. Sloot
 Successieve dienstbetrekkingen.
 164 FA VHSK. Typoscript Indische carrière C.F. Sloot 15 maart 1886.
 165 [Anoniem:] 'Een gouden jubileum'. In: *Nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië*, 6 februari
 1906.
 166 Vleeshouwers 1992, 82.
 167 Geciteerd naar Vleeshouwers 1992, 91.
 168 Van der Velden 1908, 169.
 169 Van Java 1898, 27-28.
 170 Van Java 1898, 28.
 171 In 1971 begon de actie 'Marie, word wijzer!' van de feministische organisatie Man Vrouw
 Maatschappij. Meisjes werden gestimuleerd langer naar school te gaan, ondanks het idee dat ze
 dienden te trouwen. In de zogeheten tweede feministische golf bleek het meisjesonderwijs nog
 altijd een belangrijk onderwerp. Van de Loo, 2005.
 172 Termorshuizen 2001, 84.
 173 FA VHSK. Kopie van vendutie familie Sloot, op maandag 7 augustus 1871.
 174 'Karakterschets' 1922, 241.
 175 'Karakterschets' 1922, 241.
 176 'Karakterschets' 1922, 241.
 177 FA VHSK. Verificatie van den dienststijd van, en der genotene inkomsten door C.F. Sloot
 Successieve dienstbetrekkingen.
 178 Gielen 1922, 363.
 179 'Karakterschets' 1922, 242.
 180 'Karakterschets' 1922, 242.
 181 Zie voor een analyse van de positie van deze en andere schrijfsters Jensen 2001 en Streng 1997.
 182 Zie voor de periode 1815-1860 Streng, 1997.
 183 Jensen 2001, 111.
 184 Zie voor de periode 1815-1860 Streng, 1997.
 185 Streng 1997, 10.
 186 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 187 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 188 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 189 Van de Loo, 1996.
 190 Zie hiervoor Van de Loo 1996.
 191 Ten Brink z. j., 247.
 192 Ten Brink 1883, 75-76.
 193 FA VHSK. Acte van bekwaamheid als hulp-onderwijzeres.
 194 FA VHSK. De naam van de bediende is slecht leesbaar.

195 Gielen 1922, 363.
 196 Kortenhorst 1944, 144.
 197 Kortenhorst 1944, 144.
 198 Kortenhorst 1944, 144.
 199 Kortenhorst 1944, 144.
 200 Versteeg 2005, 26-27.
 201 Versteeg 2005, 26-27.
 202 Nijs, T. de en J. Sillevius 2005, 23.
 203 FA VHSK. Verklaring van H.G. Hekkert, J.L. van Haastert omtrent overlijden en bezittingen Saija. Ondanks een officieel stempel is er geen datum of plaats. Het document is mede ondertekend door de respectievelijke echtgenoten Jacob Populier en Carel Slood.
 204 Van Java 1878, 112.
 205 Van Java 1905, 57.
 206 Van Java 1905, 84-85.
 207 FA VHSK. Verklaring van H.G. Hekkert, J.L. van Haastert omtrent overlijden en bezittingen Saija. Ondanks een officieel stempel is er geen datum of plaats. Het document is mede ondertekend door de respectievelijke echtgenoten Jacob Populier en Carel Slood. Betreft de inboedelopmaak door notaris Feith op 9 februari 1872 beginnende met 'De ondergetekenden...'. Aanvullende informatie geeft een vergelijkbaar document afkomstig van dezelfde notaris, gedateerd op 12 februari genummerd 175.
 208 Van Java 1878, resp. 56 en 86.
 209 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 210 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 211 Gielen 1922, 363.
 212 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 213 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 214 Van der Meer de Walcheren 1922, 361.
 215 Duyvendak 1994, 15.
 216 Duyvendak 1994, 14.
 217 Gemeentearchief Roermond, email Frans Franssen 6-12-2011.
 218 FA VHSK. Brief Dr. Robbe, De Inspecteur van het Lager Onderwijs in Limburg. Aan den Heer Commissaris des Konings, in het Hertogdom Limburg. Maastricht, den 22 Maart 1876. No. 9034. Met een bijlage 'Rekest; dd 30 mei 1876, door Carel Slood.
 219 Kortenhorst 1944, 147.
 220 Aanvang schooljaar genoemd in advertentie *Algemeen Handelsblad*, 1 oktober 1867.
 221 Term Gesticht genoemd in advertentie *Algemeen Handelsblad*, 1 oktober 1867.
 222 Kortenhorst 1944, 154.
 223 Verhage 2003, 269: Bijlage 1: Bevolkingsloop in Roermond en Helmond, 1851-1930.
 224 Verhage 2003, 270: Bijlage 3: Inwoners Roermond naar geboorteplaats; Verhage 271.
 225 Verhage 2003, 72.
 226 Verhage 2003, 73, waarbij in voetnoot 204 de hypothese afgewezen wordt dat de H.B.S. te Rolduc de eerste zou zijn.
 227 Nissen 1986, 10.
 228 Kortenhorst 1944, 144.
 229 Nissen 1986, 47.
 230 Nissen 1986, 23-24.
 231 Geciteerd naar Nissen 1986, 37.
 232 Gielen 1927, 104.
 233 Gielen 1927, 103.
 234 Gielen 1922, 364
 235 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde.' In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
 236 Jonckbloet 1915, 185.
 237 Rogier, L.J. en N. de Rooy 1953, 311.
 238 Van der Zeijden 2002, 25-26.
 239 [Anoniem:] 'Melati van Java, Een vruchtbaar schrijversleven'. In: *De Maasbode*, 4 juni 1927.
 240 [Anoniem:] 'Melati van Java, Een vruchtbaar schrijversleven'. In: *De Maasbode*, 4 juni 1927.
 241 FA VHSK. Bidprentje Louise van Haastert.
 242 FA VHSK. Brief van 'beambte' (onleesbare handtekening) inzake de begrafenis, dd Roermond, 7 oktober 1973.
 243 FA VHSK. Brief Albertina van Spreeuwenburg, zonder plaats, datum.

244 Gielen 1922, 364.
 245 Borowka-Clausberg, 2007.
 246 FA VHSK. Brief Dr. Robbe, De Inspecteur van het Lager Onderwijs in Limburg. Aan den Heer
 Commissaris des Konings, in het Hertogdom Limburg. Maastricht, den 22 Maart 1876. No. 9034. Met
 een bijlage 'Rekest; dd 30 mei 1876, door Carel Slood.
 247 Gemeentearchief Roermond, email Frans Franssen 6-12-2011.
 248 Gemeentearchief Roermond, email Frans Franssen 6-12-2011.
 249 Van Java 1885, 68.
 250 Kortenhorst 1944, 145.
 251 Kortenhorst 1944, 145.
 252 Volgens Nieuwenhuys 1972: 'In 1880 schreef Busken Huet: "Indië is ook in het litterarische een "
 melkkoe."'
 253 Frederiks 1888-1891, 114-115.
 254 Nieuwenhuys 1978, 187-188.
 255 Geciteerd naar Nieuwenhuys 1972: 'een Indische anonymus' in 1875 of 1876, 187.
 256 Anbeek 1981, p.15.
 257 Anbeek 1981, p. 8-9.
 258 Brink, Jan ten, in *Het lees kabinet* 1880. Geciteerd naar Anbeek 1981, p.15.
 259 Van Java 1885, 95.
 260 Van Java 1885, 73.
 261 Van Java 1885, 267.
 262 Van Java 1885, 21.
 263 Van Java 1885, 55.
 264 Van Java 1885, 54.
 265 Van Java 1885, 55.
 266 Van Java 1885, 115.
 267 Van Java 1885, 101.
 268 Van Java 1885, 101.
 269 Busken Huet z.j., 93.
 270 Busken Huet z.j., 89.
 271 E.L.C. 1875, 187.
 272 E.L.C. 1875, 189.
 273 E.L.C. 1875, 193.
 274 Ekhard, Paul: 'Fantasieën. Indische romans. II.' in: *De Java-Bode*, 18 maart 1876.
 275 Ekhard, Paul: 'Fantasieën. Indische romans. II.' in: *De Java-Bode*, 18 maart 1876.
 276 Van Java: 'Melati van Java over haren uitgever', 1902. In de tijd waarop de schrijfster terugblik,
 gaven Mina Kruseman en Betsy Perk lezingen in Nederland die vooral vanwege het feministisch
 karakter opzien baarden.
 277 *De Tijd*, 23 juni 1876.
 278 Brink, Jan ten: 'Een woord vooraf', in: *De Jonkvrouwe van Groenerode*, 1877, z.p.
 279 Van Java 1883, 198-199.
 280 Van Java 1883, 41.
 281 Van Java 1883, 104.
 282 Pannekoek 1926, 26.
 283 Van Java 1883 14-15.
 284 Van Java 1883, 89.
 285 Java van, 1902.
 286 Java van, 1902.
 287 Keller 1881, 309.
 288 'Voorbericht', In den lente vergaard. Z. p.
 289 Brief. Marie Slood aan F. Smit Kleine, 20 januari 1876. (UVA).
 290 Zie bijvoorbeeld: J.J. Backer Dirks, C.A. Jeekel, W.C. Nieuwenhuyzen, H.M.C. van Oosterzee en
 Frits Smit Kleine, 'Binnenlandsche letterkunde.' In: *Vaderlandsche letteroefeningen*. Jaargang
 1874 (1874); Frans Erens, Frank van der Goes, A.C. Loffelt, Frits Smit Kleine en Jan Veth, 'Varia.'
 In: *De Nieuwe Gids*. Jaargang 1 (1885-1886).
 291 Eckeren, Gerard van, 49.
 292 Brief. Marie Slood aan F. Smit Kleine, 2 februari 1876. (UVA).
 293 Brief. Marie Slood aan A. J. Servaas van Rooijen, 29 mei 1876. (UVA).
 294 Brief. Marie Slood aan J.A. Alberdingk Thijm, 1879 (KDC). Van deze brief is de datum niet
 leesbaar.
 295 Van der Weel 2007, 5-8.

296 Buiten dit onderzoek viel een inhoudelijke vergelijking tussen het feuilleton en de roman.
 297 Keller 1881, 306.
 298 Van Java 1878, 112.
 299 Van Java 1878, 104.
 300 Van Java 1879, 169.
 301 Kuitert L.: '4.2.3: 1830 - 1910 - Relatie uitgever-auteur'. In Bibliopolis. Handboek. Overzicht van de
 302 geschiedenis van het gedrukte boek in Nederland'. Bibliopolis.nl, geraadpleegd op 23 maart 2012.
 303 [Anoniem:] 'Nederland'. In: *De Java-Bode*, 21 augustus 1882.
 304 *De Tijd*, 23 juni 1876.
 305 Van der Lans, Jan 1922, z.p.
 306 Brief Marie Sloot aan A. Thijm, Roermond, 31 januari 1881. (KDC)
 307 Brugmans 1973, 117.
 308 Advertentie. *Algemeen Handelsblad*, 18 maart 1883.
 309 Brugmans 1973, 69.
 310 Brugmans 1973, 73.
 311 Brugmans 1973, 96.
 312 Brugmans 1973, 102.
 313 Stadsarchief Amsterdam, email 24 mei 2012, betreffende Naam- en adresboek der leden. 1877
 314 mei-1900 mei. Archief van het Leesmusem voor Vrouwen.
 315 Brugmans 1973, 181.
 316 Stadsarchief Amsterdam, email 16 februari 2012.
 317 Brief Marie Sloot aan J.A. Alberdingk Thijm, 16 mei 1881. (KDC)
 318 Van Java, 1902, 5.
 319 Van Java 1902, 5.
 Volgens Bibliopolis.nl
 (<http://www.bibliopolis.nl/handboek/search/recordIdentifier/HBB%3A4.2.8/maximumRecords/1>),
 geraadpleegd op 17 april 2012.
 Het archief Roelants bevindt zich in de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam.
 Het is helaas onvolledig; correspondentie, contracten e.d. met Marie Sloot vond ik niet.
 Geraadpleegd op donderdag 5 april 2012.
 Van Java 1902, 5.
 Opgave Stadsarchief Amsterdam, per email 16 februari 2012.
 Kortenhorst 1944, 205.
 FA VHSK. Brief dr G.P.T. Kortenhorst aan 'Amice; Weesp 9 februari 1881.
 Familieberichten in *Nieuws van den dag*, 12 januari 1880: de echtgenote was de 31-jarige
 Catharina Marie Bootz, volgens een familieadvertentie in *De Tijd* (27 februari 1878) weduwe van
 dr. H.M. Kortmans.
 Kortenhorst 1944, 203.
 Kortenhorst 1944, 205.
De Familiebode. Uitspanningslectuur. no 29, 1881/82. Hoofdredactrice Melati van Java.
 Stadsarchief Amsterdam, email 16 februari 2012.
 Bloembergen 2002, 61: citeert 'enkele woorden' naar *het Nieuws van den Dag*.
 Bloembergen 2002, 47.
 Soer 1883, 96.
 Soer 1883, 94.
 Soer 1883, 96.
 Kortenhorst 1944, 211.
 Kortenhorst 1944, 209.
 Kortenhorst 1944, 207.
 Kortenhorst 1944, 212.
 Lodewijk van Deyssel (ps. van Karel Alberdingk Thijm), geciteerd naar Prick 1998, 735.
 Braun 1992, 37.
 Stadsarchief Amsterdam, email 16-02-2012.
 Brief Marie Sloot aan J.A. Alberdingk Thijm, 12 september 1883. (KDC)
 Brief Marie Sloot aan J.A. Alberdingk Thijm, 12 september 1883. (KDC)
 Kortenhorst 1944, 149.
 Brief Marie Sloot aan Jan van der Lans, resp. 27 december 1883 en 20 september 1886. (KDC)
 Meijer 1984, p.167-181. Voor de negentiende eeuw lijkt geen onderzoek te zijn verricht, volgens
 opgave Aletta (voorheen IIAV) per mail 26 april 2012, volgens Ide organisatie HLIA-homodok per
 mail 23 april 2012. Het *Algemeen Handelsblad* 2 maart 1895 meldde dat Marie zitting had

genomen in een commissie die een gedenksteen wilde plaatsen op 'het graf van Betje Wolff en Aagje Deken, op het kerkhof *Ter Navolging* te Scheveningen.'

Faderman 1991, 16.

Faderman 1991, 16.

Faderman 1991, 155-156.

Van Java 1885, 94.

Van Java 1885, 95.

Van Java 1885, 96-97.

Van Java 1885, 94.

'In eigen kring', 355-356: 'Dat anderen meestal beter op de hoogte van je zaken zijn dan jezelf, is een ontegensprekelijk feit.' En: 'Van mij zelf kan ik alleen getuigen, dat ik deze familie nauwelijks bij naam heb gekend'.

Van Java 1908, 85.

Van Java 1897, 3.

Van Java 1897, 3.

Ten Brink z. j., 257.

Brief Marie Sloot aan Jan van der Lans, 23 oktober 1887. (KDC)

Op 22 februari publiceerde *Het Centrum* een necrologie over de katholieke letterkundige Leo van Heemstede (1842-1928) met de volgende vermelding: '... in 1889 vertaalde hij in het Duitsch *Alda Renzoni* van Melati van Java en achtereenvolgens verschenen toen regelmatig alle werken van Melati van Java in uitstekende vertalingen'. Zijn vertalersnaam was Leo Tepe. In de correspondentie van Marie ben ik deze naam niet tegengekomen.

Gielen 1922, 366.

Gielen 1922, 365. Mogelijk bedoelt Gielen op Brouwers van de Bovenkerk.

De bijdrage luidde: 'Van harte zij U - de schrijfster van Majoor Frans en Langs een omweg - de kracht toegewenst om ons nog langen tijd vóór te gaan, met de banier der Kunst, die Gij zoo fier in Uwe reeds zeventigjarige Hand draagt'. Was getekend: Melati van Java, Amsterdam, 25 augustus 1882. Bron: <http://www/GeheugenvanNederland.nl/> Digitale weergave Liber Amicorum mevrouw Bosboom-Touissant. Geraadpleegd 17 april 2012.

In bezit van de auteur.

H.: 'Een Kerstavond' door Melati van Java. Brief aan den ouden Valentijn. In: *Het Dompertje* 1882, 119.

H., 30.

G.H. van H., 105

H., 118.

De oude Valentijn, 118.

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 4 augustus 1888, naar aanleiding van een artikel dat ze schreef: 'Ik voor mij had het vrij wat liever in de Kath. gehad maar die zal zoo iets over de boeken van een *meisje* wel niet willen opnemen, of het moet zijn om haar ongenadig op haar plaats te zetten.' (KDC)

Van Deyssel 1884, 30.

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 23 maart 1882. (KDC)

'Vraaggesprek door J.R. van der Lans. Bij Marie Sloot'. In: *De Tijd*, 16 april 1927.

Karakterschets 1922, 239.

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 8 december 1887. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 17 januari 1884. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 23 mei 1889. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 15 april 1890. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 oktober 1886. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, Kerstavond 1882. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 17 januari 1884 of 1894. Het jaartal is slecht leesbaar. (KDC)

Stadsarchief Amsterdam, email 16 februari 2012.

Poelstra 2000, 16.

De Vries 2011, 160.

De Vries 2011, respectievelijk 246, 269 en 275. Dit onderzoek richtte zich op Haarlem.

Bel 1993 noemt voor 1892: 'een brede stroom van ouderwetse romans'.

Van Boven, 1992, 330.

Van Deyssel 1894, 30.

Ten Brink 1889, 294.

389 Praamstra 2007, 645-650 behandelt in de paragraaf 'Holda en Vosmaer' de connectie tussen deze
 twee en vooral de reactie van Busken Huet.
 390 Moerman 1989, 9.
 391 Anoniem: 'Toespraak van den voorzitter'. In: *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij
 der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1890-1891*. E.J. Brill, 1891. Bijlage I, 19-
 20.
 392 Geciteerd naar Moerman 1989, 9. Er staat inderdaad sekste.
 393 *Handelingen der jaarlijkse algemeene vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche
 Letterkunde te Leiden, gehouden aldaar den 20 juni 1861, in het gebouw der Maatschappij 'tot
 Nut van 't Algemeen'*. Zr. pl., zr. jr. [1861, 81].
 394 *Handelingen der jaarlijkse algemeene vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche
 Letterkunde te Leiden, gehouden aldaar den 16den Juni 1870, in het gebouw der Maatschappij
 tot Nut van 't Algemeen*. Leiden: E.J. Brill, 1870, 79.
 395 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, te Leiden,
 over het jaar 1872*. Leiden: E.J. Brill, 1872, VII, zr. pg.
 396 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, te Leiden,
 over het jaar 1889-1890, in het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*. Leiden:
 E.J. Brill, 1890. V. Mededeeling van den uitslag der stemming over de te benoemen
 binnenlandsche en buitenlandsche Leden, 16.
 397 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1891-1892*. Leiden: E.J. Brill, 7.
 398 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over
 het jaar 1891-1892*. Leiden: Brill, 7.
 399 Leiden, UB, inv. AMN1 inv.nr. 310. Volgens de 'Lijst der Candidaten' waren dat: 'Cornelie Huygens,
 Johanna Wolters, mejuffrouw Weitzel (AC van Meyendal), mevrouw Elize van Calcar-Schiotling,
 mevrouw van Wermeskerke-Junius (Johanna van Woude), mevrouw E. Knuttel-Fabius, mevrouw
 Josephine Margaretha Bouberg Wilson-Giese, mej. Elise Soer, mevrouw M. Snijder van Wissekerke-
 Clant van van der Meijl (Constant), mevrouw M. Gelderman-Boddaert (Marie Boddaert), Jacoba
 van Westhrene-van Heyningen (Hester Wene), C.J.M. van Gelder-van de Water, S. de la Chapelle-
 Roobol, mejuffrouw Nicolina Maria Sloom (Melati van Java en Mathilde), Louise de Neve, mevrouw
 Browne, Hélène Swart, miss Constance F. Gordon Cumming, A. de Leeuw (Geertruida Carelsen),
 L.C. Constant Haverkotte-Nagel (Antoinette) en Virginie Loveling.'
 400 Poelstra 2000, 16.
 401 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1892-1893*. Leiden: E.J. Brill, 10.
 402 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1893-1894*. Leiden: E.J. Brill, 8.
 403 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1893-1894*. Leiden: E.J. Brill, 20.
 404 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1893-1894*. Leiden: E.J. Brill, 20-21.
 405 Leiden, UB, inv. AMN1 inv.nr. 310.
 406 Leiden, UB, inv. AMN1 inv.nr. 310.
 407 *Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden,
 over het jaar 1927-1928*. Leiden: E.J. Brill, 1928, 10.
 408 Bossenbroek 1996, 23.
 409 Bossenbroek 1996, 23.
 410 Geciteerd naar Bossenbroek 1996, 23.
 411 Geciteerd naar Bossenbroek 1996, 173.
 412 Geciteerd naar Bossenbroek 1996, 214.
 413 Van Java 1892, 69.
 414 Van Java 1894, 22.
 415 Van Java 1894, 22.
 416 Van Java 1894, 23.
 417 Van Java 1894, 67.
 418 Van Java 1894, 61.
 419 Van Java 1894, 275.
 420 Van Java 1878, 121.
 421 Van Java 1878, 136.
 422 Van Java 1896, 145.

Leiden, UB, inv. AMN1, inv.nr. 82, A1.4 (21 juni-1891-okt.1892 met bijlagen)

Kortenhorst 1944, 151: 'helaas zijn de meeste papieren na den dood van mijn tante vernietigd!'

Handelingen en mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1892-1893. Leiden: E.J. Brill, 1893. Bijlage III: Verslag van den waarnemenden Bibliothecaris, 55.

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 4 april 1896. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 16 januari 1895. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 31 augustus 1892. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Servaas van Rooijen, 12 april 1896. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Servaas van Rooijen, 23 oktober 1897. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 30 januari 1895. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 9 april 1895. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 4 december 1893. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 januari 1896. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 17 oktober 1894. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 2 december 1892. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 2 december 1892. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 januari 1893. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 27 maart 1893. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 21 april 1893. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 4 december 1893. (KDC)

Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 januari 1895. (KDC)

Van der Horst 1980, 7.

'De gehuwde vrouw als ambtenaar'. Geciteerd in *De Tijd*, 7 mei 1894.

N3 1898-1899, 353.

N3 1898-1899, respectievelijk 177 en 178. Het betrof een bespreking van het vlugschrift geschreven door Jan Holland: 'Over vrouwen, voor vrouwen'. [Anoniem:] 'Kunst en Letteren' in *De Tijd* 24-12-1898 noemt het verschijnen 'eerlangs', maar geeft geen plaats of uitgever.

N3 1898-1899, 180.

Van Java 1895, 27.

Sloot, Marie 1898, in: *Vrouwenarbeid*.

Catalogus 1898 noemt achtereenvolgens: *De nieuwe mevrouw Verhooghe, Dorenzathe, Prada, De Freule, Miss Campbell en andere verhalen, Herfstdraden, Fernand, Hermelijn, Bonte Wimpels, Vriendinnen, La Renzoni, Van Slaaf tot Vorst*.

Grever en Waaldijk 1998, 16.

Grever, Maria en Berteke Waaldijk 1998, 172 melden dat het een groep Javanen betrof die ook aanwezig waren op de Parijse wereldtentoonstelling 1889.

Grever, Maria en Berteke Waaldijk 1998, 169.

Sandick R.A., 1898, 11.

Sandick R.A., 1898, 16.

Sandick R.A., 1898, 18.

Karakterschets 1922, 239: '...zij maakt den indruk van een Indische dame en in haar spreken valt een, zooals men dat noemt, Indisch accent te onderscheiden.'

Verslag 1898, 188-189.

Kramer 1925, 4.

Grever en Waaldijk 1998, 157-158.

Van Sandick R.A. 1898, 1030.

Van Deventer 1899, 228.

<http://www.troonredes.nl/1901>, geraadpleegd op 25 maart 2013.

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 25 juni 1898. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 12 mei 1898. (KDC)

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 9 februari 1899. (KDC)

[Anoniem:] 'Van onzen Tijd. In: *De Tijd*, 3 augustus 1900.

[Anoniem:] 'Kunst en Wetenschap. "Het Dompertje" "Van onzen Tijd"'. In: *De Tijd*, 18 september 1900.

Kallen, Alb., van der e.a. 1900-1901, 1.

Kallen, Alb., van der e.a. 1900-1901, 2.

Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 21 januari 1901. (KDC)

Viola 1901, 269.

Viola 1901, 269.

Viola 1901, resp. 270 en 271.

Viola 1901, resp. 272 en 273.
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 30 mei 1901. (KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 30 mei 1901. (KDC)
 [Anoniem:] 'Kunst en Wetenschap. Mathilde - Melati van Java'. In: *De Tijd*, 4 juni 1901
 [Anoniem:] 'Een woord over een onbillijke critiek;'. In: *De Tijd*, 6 juni 1901.
 De Klerk, C.K. de: 'Ingezonden stukken. Een letterkundige kwestie.' In: *De Tijd*, 13 juni 1906
 Sloot 1901, 276.
 Sloot 1901, 276.
 'Amsterdamse Brieven. XXXIII'. In: *De Sumatra-Post*, 19 juli 1900. Helaas heb ik geen afbeelding hiervan kunnen vinden. In het *Algemeen Handelsblad* van 26 juni 1915 ('Nieuwe uitgaven') werd de naamgeving ontkend: 'Sommigen hebben wel gemeend, dat de Melati-zeep naar haar is genoemd, gelijk de Treub-sigaren naar den minister van Financiën in het vredeskabinet, doch dat moet een vergissing zijn.'
 Volgens *De Locomotief*, 12 maart 1900.
Nieuws van den Dag, 11 januari 1900 over de tweede jaargang: '... terwijl voor de afdeling Belletrie de medewerking verzekerd blijft van de dames Elise Knuttel-Fabius, Truida Kok, Melati van Java en anderen.'
 Vesters 1899/1900, resp. 355, 353.
 Of het toneelstuk ooit is opgevoerd, is niet bekend. Het lijkt bedoeld te zijn geweest voor amateurtoneelgezelschappen.
 Van Java 1900, 3.
 [Anoniem:] 'Kunst en spit'. In: *Rotterdamsch Nieuwsblad*, 16 september 1901.
 [Anoniem:] 'Stadsnieuws. Een feestgebouw voor Rotterdam'. In: *Rotterdamsch Nieuwsblad*, 9 oktober 1901.
 Kalmthout 1998, 273.
 Kalmthout 1998, 273.
 Kalmthout 1998, 274.
 B., J. W. v.: 'De Kunst en de katholieken'. In: *De Tijd*, 16 november 1902. (J. W. v. B. : 'De Kunst en de katholieken')
 [Anoniem:] 'Stadsnieuws. Vereeniging "Het Vondel-Museum"'. In: *Nieuws van den dag*, 31 maart 1902.
 Bij haar dood in 1911 schreef *De Tijd* (16 januari): '... was lid van het bestuur der vereeniging "Het Vondelmuseum", van de Vereeniging voor kinderkleding "Voor het Schoolkind", presidente van het "Kring-comité der kwartgulden-vereeniging voor Heide-ontginning te Amsterdam, secretaresse van de ondersteuningscommissie der Vereeniging "Hulp voor minvermogende ooglijders" en bestuurslid van de Vereeniging "Amsterdamsche Wijkverpleging.'
 Lina Schneider opperde het idee dat Vondels geboortehuis te Keulen door Nederland zou worden aangekocht, verplaatst en als museum ingericht, volgens *Algemeen Handelsblad*, 16 maart 1901. Bedragen vlgs. *De Tijd*, 14 november 1901. Aankoop vlgs. *Algemeen Handelsblad* 4 december 1901.
 [Anoniem:] 'Het Vondel-museum'. In: *Het nieuws van den dag*, 16 juli 1902.
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 21 mei 1903.(KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 21 mei 1903.(KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 21 mei 1903.(KDC)
 Kortenhorst 1944, 215.
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, briefkaart 15 augustus 1903. (KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, briefkaart 15 augustus 1903.(KDC)
 Kortenhorst 1944, 219.
 Kortenhorst 1944, 201.
 Geciteerd naar Kortenhorst 1944, 201. De brieven van Chrisje heb ik niet gevonden.
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 2 november 1903. (KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 2 november 1903. (KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 2 november 1903. (KDC)
 Kuitert 2001 signaleert in 1878 de lancering door uitgeverij Bohn van een serie 'Bibliotheek van Nederlandsche Schrijfsters'. Hiervan zou ook Melati van Java deel uitmaken. De serie werd evenwel geen succes. De uitgave werd in 1881 gestaakt wegens verlies.
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 12 november 1903. (KDC)
 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 22 april 1904. (KDC)
 Advertentie. *Het nieuws van den dag*, 22 november 1904.
 [Anoniem:] 'Kunst en Kennis voor Boek en Blad'. In: *De Limburger*, 22 september 1920.

517 [Anoniem:]: 'Boekbeoordelingen'. In: *De Tijd*, 15 december 1920.
 518 Hij verkreeg vooral bekendheid dankzij de film *L'enfant sauvage* (1970) van François Truffaut.
 519 Van Raalte, Fr.: 'Het wilde meisje van Cranenborg', in: *Algemeen Handelsblad*, 4 februari 1927.
 520 Van Java 1903, 29-30.
 521 Over de moeder van Orchidée: "Toen zij evenwel haar besluit genomen had mee te doen, was
 Idée één en al vuur voor het plan. Zij ging naar Utrecht en bracht mooie sarongs en shawls mede,
 een gouden pending (gordel) van haar moeder, diamanten knopjes en groote oorknoppen van
 Baboe." (p.44)
 522 Van Java 1915, 184.
 523 Advertentie. *Algemeen Handelsblad*, 12 november 1905.
 524 Derks e.a. 1992, 20. *Van onmondig tot mondiaal*, 21 suggereert overigens dat de Mariaverenigingen
 alleen voor vrouwen waren.
 525 *Van onmondig tot mondiaal*, 21.
 526 Van Drenth en de Haan 1999, 155.
 527 Geciteerd naar *Van onmondig tot mondiaal*, 21
 528 Derks e.a. 1992, 21
 529 [Anoniem:]: 'R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. In: *De Tijd*, 11 augustus 1904. Het
 eerste bestuur bestond volgens het artikel uit presidente mevrouw Reekers-Barge secretaresse
 mej. Lefebure en de leden: mevrouw van Spanje-van Wayenburg, mevrouw Blaisse-Smithuyzen en
 mevrouw van Beek.
 530 [Anoniem:]: 'R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. In: *De Tijd*, 11 augustus 1904.
 531 R.K. Int. Vereeniging ter bescherming van meisjes, afd. Amsterdam. Plakboek met daarin notulen.
 (Stadsarchief Amsterdam)
 532 R.K. Int. Vereeniging ter bescherming van meisjes, afd. Amsterdam. Notulenboek 1926. Op de
 vergadering 21 juni 1927 herdenken de aanwezigen Marie Sloot die 'mede eene der oprichtsters is
 geweest van onze vereeniging'. (Stadsarchief Amsterdam)
 533 Van Drenth en de Haan 1999, 153.
 534 Dekker 1991, 47.
 535 Dekker 1991, 46.
 536 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws. De R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. In: *De Tijd*, 5 april
 1906.
 537 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws. De R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. *De Tijd*, 1 februari
 1908.
 538 [Anoniem:]: 'Bescherming van meisjes'. In: *De Tijd*, 10 april 1906.
 539 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws'. In: *De Tijd*, 1 mei 1907.
 540 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws. De R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. *De Tijd*. 1 april 1908.
 541 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws. De R.K. Vereeniging tot bescherming van meisjes'. *De Tijd*, 1 april 1908.
 542 [Anoniem:]: 'Stadsnieuws'. In: *De Tijd*, 1 mei 1907.
 543 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 12 november 1903. (KDC)
 544 Brief. Marie Sloot aan Jan van der Lans, 22 april 1904. (KDC)
 545 'In eigen kring'. In: *Boekenschouw* 1913-1914, 7.
 546 Van Ravestein 1908, 18.
 547 Van Ravestein 1908, 20.
 548 Van Ravestein 1908, 71.
 549 Van Ravestein 1908, 66.
 550 Van Ravestein 1908 67.
 551 Van Ravestein 1908, 182.
 552 Van Ravestein 1908, 288.
 553 Van Ravestein 1908, 245.
 554 Savornin Lohman 1908, 232.
 555 Van Duinkerken 1954, z.p.
 556 Van Ravestein 1914-1915, p.76.
 557 Van Ravestein 1908, 128-129.
 558 Knuvelder 1976, 411.
 559 Rogier en de Rooy 1953, 487.
 560 Hendrichs, F. S, J. 'Boekbeoordelingen.' in: *De Tijd* 9 juni 1917. Bij de herdruk van *Aan
 d'Overkant*.
 561 B.[rom], G. 1917-1918, 286.
 562 B.[rom], G. 1917-1918, 287.
 563 B.[rom], G. 1917-1918, 288.
 564 Hendrichs, F. S, J. 'Boekbeoordelingen.' In: *De Tijd*, 13 januari 1917.

565 *Algemeen Handelsblad*, 25 augustus 1917.
 566 *Algemeen Handelsblad*, 8 januari 1923.
 567 Querido, Is.: 'Letterkundige Kroniek'. In: *De Tijd*, 8 januari 1923.
 568 Baerveldt-Haver, J.S.R. juli 1912, 70.
 569 Baerveldt-Haver, J.S.R. augustus 1912, 77.
 570 *Karakterschets* 1922, 242.
 571 Geciteerd naar *Van onmondig tot mondiaal*, 21.
 572 *Van onmondig tot mondiaal*, 24-25.
 573 *Van onmondig tot mondiaal*, 26.
 574 [Anoniem:] 'De R.K.Vrouwenbond'. In: *De Tijd*, 5 december 1912.
 575 Volgens *Van onmondig tot mondiaal*, 26.
 576 Geciteerd naar *Van onmondig tot mondiaal*, 27.
 577 In het KDC bevinden zich verschillende brieven van Toorop aan Van der Lans, over de jaren 1910-1912, 1915-1916, en ongedateerde brieven.
 578 FA VHSK. Ongedateerde brief van Dorothea Magdalena (Dop) Woltersom 1890-1991. Zij trouwde met Rad (1886-1963) Kortenhorst, een zoon van Chrisje Kortenhorst-Sloot.
 579 Gedenkboek 1913, 4.
 580 Gedenkboek 1913, 7.
 581 Gedenkboek 1913, 11.
 582 Sloot, Marie 1913, 65.
 583 Sloot, Marie 1913, 66.
 584 Volledige titel: *Het katholiek Nederland 1813-1913. Ter blijde herinnering aan het Eerste Eeuwfeest onzer Nationale Onafhankelijkheid*.
 585 Sloot, Marie 1913, 403-410.
 586 Stroomer, P. 1913, 410-411.
 587 Gielen, 1913, 222-223.
 588 Santen, P.J. 1913, p.169-171.
 589 *Gedenkboek* 1913, 57-58.
 590 *Gedenkboek* 1913, 58.
 591 Als voorbeeld: *Het Koloniaal weekblad*, 20 januari 1910, plaatst een eerste deel van enkele inzendingen door 'Indo', die de Indo-Europeanen als een eigen zelfstandige bevolkingsgroep beschouwt: 'Indo's, laat varen dat idee van Europeaan zijn.' Ook beschrijft Indo waarom Javanen vijandig staan tegenover de Indo.
 592 *Orgaan der Federatie van de RK Vereenigingen ter Bescherming van Meisjes in Nederland* 1912, 2.
 593 Jaarverslag over 1915, 4. (Stadsarchief Amsterdam)
 594 *Orgaan der Federatie van de RK Vereenigingen ter Bescherming van Meisjes in Nederland* juni 1914, nr. 6, 45. (KDC)
 595 *Orgaan der Federatie van de RK Vereenigingen ter Bescherming van Meisjes in Nederland* november 1914, nr. 11, 83. (KDC)
 596 Voor de Duitse vluchtelingen werd evenwel een ander beleid gevoerd. Omdat ze zich niet thuis leken te voelen bij de Nederlandse meisjes, zou voor hen in 1920 de Vereeniging Sint Nothburga worden opgericht.
 597 Zestiende Jaarverslag 1918, 3. (Stadsarchief Amsterdam)
 598 In 1917 legt Marie Sloot wegens een niet nader genoemde reden haar werkzaamheden neer, om die in 1918 weer te hervatten. De reden hiervan heb ik niet kunnen achterhalen, maar het kan met ziekte te maken hebben.
 599 *De Tijd*, 2 februari 1917.
 600 *Orgaan der Federatie van de RK Vereenigingen ter Bescherming van Meisjes in Nederland*, mei 1912, 34.
 601 Een zeer gunstige recensie in *de Tilburgsche Courant* (22 januari 1917) spreekt over 'het leuk strikje van den heer Bronkhorst en de gloedvolle explicatie van den heer Frits Onstee.' Het was kennelijk een stomme film.
 602 'Ingezonden stukken'. Brief van Marie Sloot. In: *De Tijd*, 10 februari 1917.
 603 'Ingezonden stukken'. Reactie van 'De Recensent' op brief Marie Sloot. *De Tijd*, 10 februari 1917.
 604 'Ingezonden stukken'. Brief van Marie Sloot. *De Tijd*, 14 februari 1917.
 605 'Ingezonden stukken'. Reactie van 'De Recensent' op brief Marie Sloot. *De Tijd*, 14 februari 1917.
 606 *Het Nieuws van den dag voor Nederlands-Indië*, 8 oktober, 1919.
 607 [Anoniem:] 'De katholieke vrouw en het vrouwenkiesrecht'. In: *De Tilburgsche Courant*, 30 november 1915.

608 [Anoniem:] 'Politieke Voorlichting en Organisatie der Katholieke Vrouwen II'. In: *De Tijd*, 23
 609 januari 1919.
 610 Derde druk: opgave *Boekenschouw* Jaargang 15, 1921-1922, 126. Vierde druk: opgave
 611 *Boekenschouw* 18de jaargang, 1924-1924, 288.
 612 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 februari 1922. (KDC)
 613 Het betrof hier nota bene het gedicht dat hij eerder in haar Liber Amicorum had geschreven.
 614 Naber, J: ' Nicolina Maria Christina Sloot 7 februari 1872- 7 februari 1892' . In: *Algemeen*
 615 *Handelsblad*, 7 februari 1922.
 616 [Anoniem:] 'Marie Sloot II'. In: *De Tijd*, 9 februari 1922.
 617 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 10 februari 1922. (KDC)
 618 In het 21ste jaarverslag stond als meest enthousiaste zinnen: 'En het bestuur van de Violier zond
 619 een bloemenhulde en maakte zich op de jubilaresse te gaan feliciteren. Daar zat de Melati van
 620 Java, rondom in Flora's kinderen uit Holland, daar kwamen vele broeders en zusters in de kunst
 621 haar de hand drukken en van heinde en verre kwamen de gelukwensen.' (p.28)
 622 *Karakterschets* 1922, 242.
 623 Bij het artikel werd geen auteur vermeld, maar Johan Koning verwees naar het interview als 'ons
 624 gesprek' na Marie's dood in 1927 in het Letterkundig Bijblad van de *Haagsche Courant*, 24 juni
 625 1927.
 626 *Karakterschets*, 241.
 627 Gielen 1922, 367.
 628 *Karakterschets* 1922, 246.
 629 *Karakterschets* 1922, 245-246.
 630 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 13 januari 1924. (KDC)
 631 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde'. In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
 632 B., L.v.d.: 'Wat Melati van Java vertelde'. In: *De Tijd*, 18 februari 1922.
 633 Letterkundig Museum: knipselmappen Marie Sloot/Melati van Java, 7-2-1922. Onbekende bron.
 634 *Orgaan*, februari 1922, no 2, 20.
 635 Lans, J.R. van der: 'Vraaggesprek bij Marie Sloot'. In: *De Tijd*, 16-4-1927.
 636 Lans, J.R. van der: 'Vraaggesprek bij Marie Sloot'. In: *De Tijd*, 16-4-1927. Het *Algemeen*
 637 *Handelsblad* van 17 november 1923 bevatte een advertentie van Roelants, met daarin als prijzen
 638 ingenaaid fl 1,90 en gebonden fl 2.65. Het betrof de serie Romantische Werken, met daarin
 639 opgenomen de volgende romans: 1 *De Jonkvrouwe van Groenerode*; 2 *Rosa Marina*; 3 *De familie*
 640 *van den resident*; 4 *Nazomer*; 5 *Prada*; 6 *Miliane (Het gesl. schilderij)*; 7 *Verdwenen*; 8
 641 *Dorenzathe*; 9 *La Renzoni*; 10 *Miss Campbell*; 11 *Fernand*; 12 *Het kasteel Schlesheim*; 13 en 14
 642 *Soerapati* dl. I en II; 15 *Hefstadraden*; 16 *Colibri*; 17 en 18 *Hermelijn*, dl. I en II. De advertentie
 643 meldde ook dat de nummers 5, 16 en 17 tijdelijk niet leverbaar waren.
 644 Lans, J.R. van der: 'Vraaggesprek bij Marie Sloot'. In: *De Tijd*, 16-4-1927
 645 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 26 september 1926. (KDC)
 646 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 4 januari 1927. Marie bedoelde: ze was bereid om te
 647 sterven. (KDC)
 648 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, (waarschijnlijk) 14 januari 1927. (KDC)
 649 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, (waarschijnlijk) 14 januari 1927. (KDC)
 650 Kortenhorst 1944, 149.
 651 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 6 januari 1924. (KDC)
 652 Kortenhorst 1944, 220.
 653 Gielen, A.: 'De krachten der toekomst'. In: *Boekenschouw*, 1925-1926, 1.
 654 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 14 januari 1926. (KDC)
 655 [Anoniem:] 'Uit boeken en bladen. Wat anderen schrijven'. In: *Boekenschouw*, 1926-1927, 266.
 656 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 8 mei 1926. (KDC)
 657 Brief van Marie Sloot aan Jan van der Lans, 8 mei 1926. (KDC)
 658 [Anoniem:] 'De Violier jubileert'. In: *De Tijd*, 26 februari 1927.
 659 M., C: 'Maria Sloot'. In: *De Tijd*, 16 juni 1927.
 660 M., C: 'Maria Sloot'. *De Tijd*, 16 juni 1927.
 661 Van den Broeke 1927, 9.
 662 [Anoniem:] 'Amsterdam. Huize Lydia'. In: *De Tijd*, 11 juni 1927.
 663 [Anoniem:] 'Amsterdam. Huize Lydia'. *De Tijd*, 11 juni 1927.
 664 Brief van Jan van der Lans aan Lina Scheffler, zonder datum. (KDC)
 665 FA VHSK. Knipsel zonder bronvermelding.

650 Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde 1901-2000/ Handelingen en
 mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden, over het jaar 1927-
 1928. E.J. Brill, Leiden 1928, 10.
 651 [Anoniem:] 'Kunst en Letteren. Melati van Java'. In: *Het Centrum*, 15 juni 1927.
 652 Van Java 1927, 109-112, 109.
 653 Van Java 1927, 109-112, 111.
 654 Zoals de veelgebruikte *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* door Ton Anbeek (1990).
 655 Een uitmuntend voorbeeld daarvan geeft de dissertatie van Jacqueline Bel: *Nederlandse literatuur
 in het fin de siècle* (1993).
 656 Knuvelde 1976, 411-412.
 657 Bel 1993, 306.
 658 Geciteerd naar Bel 1993, 277. Zij voegt eraan toe: 'Niet altijd is overigens duidelijk wat hiermee
 wordt bedoeld.'
 659 FA VHSK. Fotokopie. *Margriet*, 25 maart 1950.
 660 [Anoniem:] 'Uit de Wereld van het Boek. De Roman-productie van Vrouwen'. In: *Het nieuws van
 den dag voor Nederlandsch-Indië*, 13 februari 1935
 661 Van Boven 1992 betreft de periode 1898-1930; Bel 1993 betreft de periode 1885-1900. Voor de
 periode waarin Marie debuteert, is voorzover ik weet nog geen vergelijkbaar onderzoek
 verschenen.
 662 Titelblad tweede druk, 1936.
 663 Romein-Verschoor 1936, 'ter inleiding', z. p.
 664 Romein-Verschoor 1936, 1.
 665 Bel 1993, 276.
 666 Bel 1993, 276.
 667 Ter Braak, 1949, 104.
 668 Ter Braak, 1949, 205-206.
 669 Nieuwenhuys 1978, 216.
 670 Nieuwenhuys 1978, 233.
 671 *Oost-Indisch magazijn*, titelblad zonder pag.
 672 Beekman 1998, 15.
 673 Beekman 1998, 386-387.